33826-1-18

תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010
טופס 3
(תקנה 19)

בית המשפט מחוזי מרכז-לוד
15-01-2018
81

הודעה למנהל בתי המשפט[1]

לכבוד
מנהל בתי המשפט

הנדון: הודעה לפי חוק תובענות ייצוגיות

מספר תיק:
בבית משפט: המחוזי מרכז-לוד
שמות הצדדים: 1. פז לב רן ת.ז. 032816340 באמצעות ב"כ עו"ד תמיר שנהב ממשרד שטייף, עברון, סידס, בורוכוב ושות' - משרד עורכי דין
2. באמצעות ב"כ
3. באמצעות ב"כ

נגד

אר.אר. שוק רעננה בע"מ ח.פ. 514341510
דנוס מאיר (פירות ארצנו) ע.מ./ת.ז. 42552422 באמצעות ב"כ

פרטי המודיע:
שם: עו"ד תמיר שנהב
כתובת: מרח' הארבעה 28 (מגדל צפוני), תל-אביב
תפקיד בהליך: ☐ תובע ☐ נתבע ☒ ב"כ תובע ☐ ב"כ נתבע ☐ חבר קבוצה ☐ אחר

זאת הודעה על:

☒ הגשת בקשה לאישור לפי סעיף 6(א) לחוק; הגדרת הקבוצה לפי הבקשה: קבוצה (א) ככל מי שרכש את המוצר "חמוציות ללא סוכר" של המותג "פרי ריאן" (להלן: "מוצר חמוציות ללא סוכר"), החל ממועד תחילת שיווקו ומכירתו או לחלופין במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה. קבוצה (ב) כל מי שרכש מוצר חמוציות "רגיל" (לא סומן כבעל תכונה מיוחדת) של המותג "פרי ריאן" (להלן: "המוצר הרגיל"), החל ממועד תחילת שיווקו ומכירתו או לחלופין במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה; מועד הגשת הבקשה: 15 בינואר 2018; שאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי הבקשה: בעבור המוצר "חמוציות ללא סוכר" שהוצג באופן כוזב כמוצר נטול סוכר, ערכיו התזונתיים סומנו באופן כוזב כאפסיים וכן הוסתר קיומו של חומר משמר במוצר, ובעבור המוצר החמוציות ה"רגיל" שלא סומן בהתאם לדרישות הדין ולמעשה תכונותיו הוסתרו מציבור הצרכנים; תמצית הבקשה לאישור התובענה: הונאה של הציבור, הטעיה צרכנית בוטה, מן החמורות ביותר שניתן להעלות על הדעת עד כדי סיכון בריאות הציבור ושלילת בחירתו החופשית בקשר למזון שהוא בוחר להכניס לגופו, הנעשית באופן מכוון ושיטתי על ידי המשיבים, אשר בחרו לנצל לרעה את כוחם העדיף על פני הצרכן ההדיוט, במטרה להתעשר שלא כדין; הסעד המבוקש: צו הצהרתי, צו עשה, פיצוי כספי; הסכום או השווי המשוערים של תביעות של כל הנמנים עם הקבוצה: 14,655,200 ₪ ארבע עשר מליון ושש מאות חמישים וחמש אלף ומאתיים שקלים חדשים [סה"כ 20 מילים];

☐ החלטת בית משפט להתיר צירוף של אדם לקבוצה לפי סעיף 10(ב) לחוק;

☐ החלטת בית משפט בדבר אישור תובענה ייצוגית או בדבר דחייה של בקשה לאישור לפי סעיף 14: הגדרת הקבוצה לפי סעיף 14(א)(1): ; עילות התובענה והשאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי סעיף 14(א)(3): ; הסעדים הנתבעים: [סה"כ 20 מילים];

---

[1] פורסם ק"ת תש"ע מס' 6915 מיום 29.7.2010 עמ' 1442.

☐ החלטת בית המשפט ולפיה ניתן להגיש בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום תובע מייצג או בא כוח מייצג לפי סעיף 16(ד)(1) לחוק;

☐ לא הוגשה לבית המשפט, בתוך התקופה שקבע, בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום כל התובעים המייצגים או כל באי הכוח המייצגים בתובענה ייצוגית אשר בית המשפט אישר את הסתלקותם או מצא שנבצר מהם להמשיך בתפקידם לפי סעיף 16(ד)(2 לחוק;

☐ הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה לפי סעיף 18(ג) לחוק;

☐ החלטת בית משפט בכל הנוגע להסדר פשרה לפי סעיף 19 לחוק;

☐ אחר:

להודעה זו מצורפים המסמכים האלה:

1. בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית
2. כתב תביעה
3. טופס פתיחת הליך
4.
5.

15 בינואר 2018

תמיר שנהב, עו"ד
מ.ר 43006
תתימה

nevo.co.il

בבית המשפט המחוזי
מרכז-לוד

ת.צ. 33826-1-18

בית המשפט מחוזי מרכז-לוד
15 -01- 2018
81 התקבל 81

בעניין: **פז לב רן ת.ז. 032816340**

באמצעות ב"כ ממשרד עוה"ד שטייף, עברון, סידס, בורוכוב
מרח' הארבעה 28 (מגדל צפוני), תל-אביב
טל: 03-6956688 ; פקס: 03-6958484

(להלן: "**התובע**")

-נגד-

1. **אר.אר שוק רעננה בע"מ ח.פ. 514341510**
מרח' הסדנא 4-2, רעננה 4365101

2. **דנוס מאיר (פירות ארצנו) ע.מ./ת.ז. 42552422**
מרח' ויצמן 12, גבעתיים 5339001

(להלן: "**הנתבעים**")

נושא התביעה: תובענה ע"פ חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

סכום תביעה: 382.76 ₪.

כתב תביעה

התובע מתכבד בזאת להגיש לבית המשפט הנכבד תביעתו בדין נזקים ממוניים ושאינם ממוניים, אשר נגרמו לו עקב מעשיהם ומחדליהם של הנתבעים, זאת בד בבד עם הגשת בקשה לאישור התובענה כייצוגית.

מובהר, כי הנספחים המצוינים בכתב תביעה זה הנם אותם הנספחים המצוינים ומצורפים לבקשת האישור המוגשת כאמור בד בבד עם הגשת כתב תביעה זה.

מבוא

1. עניינה של תובענה זו בלא פחות מהונאה של הציבור, הטעיה צרכנית בוטה, מן החמורות ביותר שניתן להעלות על הדעת עד כדי סיכון בריאות הציבור ושלילת בחירתו החופשית בקשר למזון שהוא בוחר להכניס לגופו, הנעשית באופן מכוון ושיטתי על ידי הנתבעים, אשר בחרו לנצל לרעה את כוחם העדיף על פני הצרכן החדיוט, במטרה להתעשר שלא כדין.

2. ובמה דברים אמורים? הנתבעים העוסקים בייצור ו/או ייבוא ו/או אריזה ו/או שיווק מזון, משווקים זה לצד זה, לכאורה מוצרי חמוציות מיובשות משני סוגים – האחד – מוצר חמוציות "רגיל" (מכיל סוכר), והשני – מוצר בריאותי "חמוציות ללא סוכר", אשר מעבר לכך שלכאורה אינו מכיל סוכר אינו אוחז בערכים תזונתיים.

3. מוצר ה"חמוציות ללא סוכר", בשל תכונותיו הבריאותיות המוצגות, נמכר במחיר כפול ממוצר החמוציות ה"רגיל" המכיל סוכר.

4. **אלא, שבדיקת מעבדה מעלה כי מדובר פשוט בהונאה. במוצר "חמוציות ללא סוכר", יש סוכר, הרבה סוכר, בערך אותה הכמות שיש במוצר ה"רגיל", ואף מעט יותר !**

5. **כלומר הבידול בין המוצרים המשווקים זה לצד זה, כי לכאורה האחד מכיל סוכר והשני לא, הנו בידול פיקטיבי שנועד לשם התעשרות על גב הצרכנים על בסיס הונאה !**

6. **עוד מעלה בדיקת המעבדה, כי בניגוד מוחלט לסימון הערכים התזונתיים המופיע על אריזת המוצר "חמוציות ללא סוכר", לפיו כל אחד ואחד מהערכים הנו <u>אפס</u>, המוצר בעל ערכים תזונתיים לא מבוטלים !**

7. **אם לא די בכך, הרי שבדיקת המעבדה העלתה שהמוצר "חמוציות ללא סוכר" מכיל חומר משמר, אשר קיומו במוצר הוסתר מציבור הצרכנים !**

8. התנהלותם של הנתבעים, אשר פורטה בתמצית לעיל ושתפורט עוד בהרחבה להלן, הנה התנהלות שערורייתית שיש לעקור מן השורש ואסור לאפשר את המשכה אפילו לא לרגע אחד נוסף.

<u>הצדדים</u>

9. התובע הנו אזרח ותושב ישראל המתגורר ברעננה. התובע עוסק בפעילות ספורטיבית, משתדל להקפיד על תזונה בריאה ובין היתר משתדל למעט בצריכת סוכר.

10. הנתבעת 1, הנה חברה המפעילה חנות לשיווק פירות וירקות ומוצרי מזון נוספים ברעננה. כפי שמתואר באתרה, החברה משרתת את כל תושבי השרון מזה למעלה מעשור בערים רעננה, כפר-סבא, הרצליה, הוד השרון ורמת השרון.

מצ"ב העתק תמצית רשם החברות של הנתבעת 1, מסומן <u>נספח ב'</u>.

מצ"ב אודות חנות הנתבעת 1 המפורסם באתר האינטרנט שלה, מסומן <u>נספח ג'</u>.

11. הנתבע 2, הנו עוסק מורשה, המייבא ו/או משווק ו/או אורז מוצרי מזון וביניהם המוצרים נשוא תובענה זו. לפי המצוין באתרו, הנתבע 2 מתמחה מזה עשרות שנים בשיווק והפצה סיטונאית של תוצרת חקלאית. יצוין, כי מלבד שיווק והפצה סיטונאית, הנתבע 2 מתפעל אתר אינטרנט הנקרא "בסטלה", באמצעותו הוא משווק מוצרי מזון לצרכנים הסופיים ביישובים רבים ברחבי הארץ, ובו גם שיווק את המוצרים נשוא תובענה זו.

מצ"ב דף "אודות" מתוך אתר "בסטלה" של הנתבע 2, מסומן <u>נספח ד'</u>.

<u>רקע תמציתי על המגמה הגוברת של צריכת מזון בריאותי</u>

12. לאורך השנים גברה מאוד מודעות הציבור למזון הנצרך על ידו. יותר ויותר צרכנים מוכנים לשלם תוספת מחיר משמעותית ולקנות מוצרי מזון בריאים יותר, לרבות מזון מופחת קלוריות ושומן,

נטול כולסטרול, דל בנתרן, **ובעיקר מזון ללא סוכר או מופחת סוכר.**

13. ניכר כי הדבר הבולט ביותר במגמה הקיימת מזה שנים לצריכת מזון בריא יותר, הנו המודעות שצמחה בקרב הציבור לנזקים שגורם הסוכר לגוף.

14. בד בבד עם העלייה במודעות הציבור לאורח חיים בריא וצריכת מזון בריא יותר, גוברת הדרישה של הצרכנים למידע מפורט ומעודכן על מוצרי המזון שהם רוכשים. הצורך במתן המידע רב יותר כאשר היצרן מציג על האריזה או מפרסם טענה בדבר הסגולות הבריאותיות, הדיאטטיות או התזונתיות של המוצר, משום שדרך הצגת המידע עשויה להשפיע על יחסו של הצרכן אל המוצר.

15. כאמור, בליבה של קטגורית מוצרי הבריאות ניצבים מוצרי המזון ללא סוכר ו/או מופחתי סוכר. אינספור מחקרים, כתבות ופרסומים שונים בשנים האחרונות הצביעו על השפעתו השלילית של סוכר על בריאותו וגופו של האדם, והקשר שבין צריכת סוכר לעלייה בתחלואה. יש אף שטוענים כי הסוכר הנו רעל שקט האחראי לרוב המחלות של המאה האחרונה. ניכר כי בקרב הציבור חלה הפנמה ביחס להשפעות השליליות של הסוכר, ולפיכך המגמה הקיימת בשנים האחרונות בקרב כלל הציבור הנה לצרוך פחות ופחות סוכר.

מצ"ב כתבות שפורסמו שעניינן השפעות הסוכר, מסומן <u>נספח ה'</u>.

16. ברור, כי מגמה זו נפוצה ביתר שאת בקרב אלו המקפידים על הרגלי תזונה בריאותיים ו/או מנסים לרדת במשקל, והיא כורת עבור אנשים שאינם בקו הבריאות, לרבות כאלו החולים במחלות לב, לחץ דם ובעיקר אוכלוסיית חולי הסכרת.

17. תעשיית המזון בעולם כולו, אשר ערה למגמה הגוברת של צריכת מוצרי מזון בריאותיים, נענתה לדרישת הצרכנים ומיהרה לספק מוצרי מזון בריאותיים יותר ובראשם מוצרים ללא סוכר ו/או מופחתי סוכר, ללא גלוטן, נטולי שומן טראנס, ועוד. בכל סניפי רשתות שיווק המזון קיים אזור ובו מוצרים ללא סוכר. דוגמא מצוינת להמחשת ההבנה של תעשיית המזון את הפוטנציאל הגלום בשוק הבריאות ניתן למצוא במקרה של רשת מקדונלד'ס שלפני מספר שנים יצאה במסע פרסום תחת הכותרת "מקדונלד'ס לא מה שחשבתם", בה השוותה את ארוחת המק רויאל מבחינת ערכה הקלורי לשלוש פריכיות אורז.

18. מקובל, כי המוצרים מקטגוריות הבריאות נמכרים בחנויות ורשתות השיווק במחיר יקר יותר, במקרים רבים בעשרות אחוזים יותר מהמוצר המקביל ה"רגיל".

19. בעוד שהטרנד בענף המזון לצריכת מזון בריאותי יותר מבורך, הרי שהמגמה הביאה עמה, למרבה הצער, גם לתופעות שליליות של הטעיית צרכנים מצד גורמים שונים בענף המזון, הן יצרני המזון והן רשתות השיווק, אשר הפנימו את הפוטנציאל העצום הקיים בשוק מוצרי הבריאות ואשר האינטרס העיקרי שלהם הוא השאת מקסימום רווחים גם על חשבון הצרכן התמים ותרדותיו מפני מזון שאינו בריא. גורמים אלו מודעים היטב לכך שצרכנים רבים מבקשים לצרוך מוצרים בריאים יותר ואף מוכנים לשלם עבורם יותר באופן משמעותי, בהשוואה למוצרים ה"רגילים" מאותו סוג, והם פיתחו לאורך השנים גימיקים שיווקיים רבים ומגוונים שיש בהם להכשיל את הצרכן ההדיוט.

20. כאן המקום להודות שאין דרך יעילה למנוע לגמרי מיצרני ומשווקי מזון לנקוט שיטות שיווק כאלו

או אחרות שיש בהן להכשיל את הצרכן, שכן במקרים רבים אף על פי שצורת שווק מסוימת מטעה בפועל וניתן לומר עליה שהיא לא מוסרית, קשה מאוד לטעון שהיא מנוגדת להוראות החוק. נביא דוגמה להמחשת הנושא:

21. שיטת שיווק בה עושים שימוש רבים מגורמי תעשיית המזון היא הטבעת איורים ו/או כיתובים שונים על גבי האריזה אשר מקנים תחושה שהמוצר בריא יותר למרות שמדובר במוצר "רגיל" לחלוטין. למשל ציורי עלים ואצות, שינוי צבע האריזה לירקרק, מילים שונות כגון "אמא אדמה", "שמיים" וכיוצ"ב המוטבעות על גבי האריזה. למרות ששיטות שיווק אלו משפיעות על הצרכן באופן לא הוגן, שכן הן גורמות לו להאמין שמוצר מסוים בריא יותר בעוד שזה לא בהכרח נכון, הרי שספק אם ניתן לומר שהן אסורות על פי דין.

22. שיטת שיווק נוספת בה עושים שימוש גורמים מתעשיית המזון, ואשר קשה יותר לומר אם היא מהווה הטעייה צרכנית אם לאו, שכן היא ניצבת על קו גבול דק ביותר והיא, למיטב ידיעתו של התובע, טרם הובאה להכרעה בפני ערכאה שיפוטית, היא הבלטה שלא לצורך של תכונה במוצר. דוגמא לעניין זה היא הופעת הכיתוב "ללא כולסטרול" על גבי מוצר מן הצומח. הצרכן ההדיוט הקורא הצהרה זו בהחלט יכול לחשוב שיש במוצר תכונה מיוחדת שעושה אותו בריא יותר. אין מדובר בהצהרה שקרית אם כי מטעה, משום שממילא כולסטרול נמצא רק במוצרים מן החי ולא מן הצומח...

23. אולם, כפי שפורט לעיל ושיפורט להלן, בענייננו אין מדובר בשיטת שיווק שהנה בתחום ה"אפור", אלא **<u>בהונאה צרכנית של ממש</u>** שנועדה להטעות את ציבור הצרכנים במכוון על ידי יצירת בידול מלאכותי ופיקטיבי בין שני מוצרים, האחד "רגיל" והשני מוצר בריאותי לכאורה "ללא סוכר", בעוד שלמעשה מדובר במצג כוזב שכן שני המוצרים מכילים סוכר בכמות דומה, ואף המוצר שמוצג כ"ללא סוכר", מכיל מעט יותר סוכר. באמצעות הבידול הפיקטיבי הנ"ל, אשר בא לידי ביטוי גם במחירי המוצרים, התעשרו הנתבעים שלא כדין, שכן גבו עבור המוצר שהציגו כ- "ללא סוכר" מחיר **<u>כמעט כפול</u>** ממחיר המוצר ה"רגיל".

24. נוסף על שתואר לעיל, תוצאות בדיקת מעבדה שנערכה למוצר "חמוציות ללא סוכר" מעלות שהנתבעים הטעו את ציבור הצרכנים בצורה כפולה ומכופלת, שכן בניגוד לסימון על אריזת המוצר כאילו כל ערכיו התזונתיים, לרבות קלוריות, שומנים, נתרן וכיוצ"ב, הנם אפס, הרי שבפועל המוצר אוחז בערכים תזונתיים לא מבוטלים.

25. אם לא די בכך, הרי שהמוצר "חמוציות ללא סוכר" מכיל חומר משמר, שקיומו הוסתר מציבור הצרכנים. ובנוסף לכל אלו מוצר החמוציות ה"רגיל" נעדר כל סימון המתחייב בהוראות הדין שמטרתו להביא בפני ציבור הצרכנים מידע בקשר לתכונותיו ומהותו של המוצר אותו הם מבקשים לצרוך, וזאת באופן שיש בו לשלול מציבור הצרכנים את היכולת לבצע רכישה מושכלת.

<u>המסכת העובדתית</u>

26. בחודש ספטמבר האחרון, ערך התובע קניות של מוצרי מזון בחנות הנתבעת 1- "שוק רעננה", הנמצאת בעיר מגוריו רעננה.

27. במהלך הקניות הבחין התובע באחד ממדפי החנות בשני מוצרי חמוציות מיובשות בקופסה, המשווקות זה לצד זה, כאשר על מוצר אחד הייתה מדבקה עם שם המותג "פרי ריאן" בלבד, ועל המוצר השני, גם הוא של המותג "פרי ריאן", הייתה מדבקת תווית עליה נכתב "חמוציות ללא סוכר". ליד מוצרי החמוציות היה שילוט ובו מחירי המוצרים לפי משקל – עלות מוצר החמוציות הרגיל – 25 ₪ לק"ג, ולעומת זאת מחיר המוצר "חמוציות ללא סוכר" – 49 ₪ לק"ג – **כלומר הנתבעת 1 גובה עבור המוצר חמוציות "ללא סוכר" מחיר כמעט כפול !!!**

28. התובע היה מוכן לשלם את העלות הנוספת הלא מבוטלת עבור מוצר בריאותי יותר, ורכש את המוצר "חמוציות ללא סוכר".

29. כאשר ביקש לצרוך את המוצר בביתו, הבחין התובע כי על גבי מדבקת התווית סומנה טבלת הערכים התזונתיים במוצר, לפיה ערכי הקלוריות, חלבונים, פחמימות, שומנים ונתרן – כולם עומדים על הערך - אפס.

30. הסימון האמור, לפיו כל ערכיו התזונתיים של המוצר עומדים על אפס, עורר את סקרנותו של התובע. גם טעמן המתוק של החמוציות עורר את חשדו, כי נפל קורבן להונאה צרכנית.

31. אשר על כן, התובע, שהנו עורך דין בעצמו, פנה לייעוץ משפטי ספציפי בעניין זה ובהנחיית באי כוחו רכש בחנות הנתבעת 1 הן את המוצר "חמוציות ללא סוכר" והן את מוצר החמוציות "הרגיל" – שכאמור לא סומן כבעל תכונות מיוחדות. **המחיר שנגבה מהתובע בגין מוצרי החמוצית, שניהם של המותג "פרי ריאן", כפי שצוין בשילוט, היה 49 ₪ לק"ג בגין המוצר "חמוציות ללא סוכר", ו- 25 ₪ לק"ג בגין המוצר ה"רגיל" תג- "פרי ריאן", היא גובה 25 ₪ לק"ג – כלומר כמעט פי 2 !!!**

מצ"ב חשבונית הרכישה, מסומן <u>נספח ו'</u>.

מצ"ב תמונות של שני המוצרים, מסומן <u>נספח ז'</u>.

32. את המוצרים שלחו ב"כ התובע לבדיקת מעבדה. תוצאות בדיקת המעבדה לשני המוצרים העלתה את הממצאים הבאים :

48.1 **בניגוד לסימון ולאופן בו הוצג המוצר "חמוציות ללא סוכר", הרי שהוא מכיל כמות משמעותית מאוד של סוכר – 67.5 גרם סוכר מתוך 100 גרם מוצר !**

48.2 כמות הסוכר במוצר "חמוציות ללא סוכר" דומה ואף מעט גדולה יותר מכמות הסוכר במוצר ה"רגיל", בו כמות הסוכר הנה 63.4 גרם מתוך 100 גרם מוצר.

48.3 המדובר בשני מוצרים שונים שהומתקו בצורות שונות, שכן הרכבי הסוכרים בשני המוצרים שונים (ראה פירוט הרכבי הסוכרים בתוצאות בדיקות המעבדה).

48.4 בניגוד לסימון הערכים התזונתיים באריזת המוצר "חמוציות ללא סוכר", לפיו הם עומדים כולם על ערך אפס, הרי שהמוצר מכיל ערכים תזונתיים לא מבוטלים.

48.5 המוצר "חמוציות ללא סוכר" מכיל חומר משמר מסוג פוסטיום סורבט, אשר נמצא

במחקרים כרעיל לתאי דם אנושיים ובעל השפעה רעה על הגוף. קיומו של חומר משמר במוצר הוסתר מפני ציבור הצרכנים ע"י הנתבעים.

עותק דו"ח המעבדה מצ"ב, מסומן נספח ח'.

מצ"ב פירוט הערך של החומר המשמר Potassium sorbate, מתוך ויקיפדיה, מסומן נספח ט'.

33. אם כן, הנתבעים הונו את ציבור הצרכנים לחשוב כי לפניהם בחירה בין שני מוצרי חמוציות מיובשות, האחד- מוצר "רגיל" המכיל סוכר, והשני- מוצר "ללא סוכר", וע"י כך גבו מהצרכנים עבור המוצר שהוצג באופן כוזב כמוצר "ללא סוכר" מחיר כמעט כפול !

34. לא רק זאת, הנתבעים הציגו באופן כוזב כי המוצר "חמוציות ללא סוכר" בעל ערכים תזונתיים אפסיים, בעוד שהוא אוחז בערכים תזונתיים לא מבוטלים. ואם לא די באלו, הנתבעים הסתירו מציבור הצרכנים כי המוצר מכיל חומר משמר.

35. בשלב הזה חש התובע, נוכח הגילוי הנ"ל מרומה, כעוס ומנוצל, לא רק על המחיר שנגבה ממנו, אלא ובעיקר על שהנתבעים גרמו לו לצרוך מזון, שתכונותיו שונות מאלו שתוארו, מזון שלא היה צורך אילו ידע את איכויותיו האמיתיות. המדובר בלא פחות מהונאה צרכנית שמטרתה עשיית עושר על גבם של הצרכנים בצורה הנלוזה ביותר שניתן להעלות על הדעת.

36. לאור האמור לעיל, מוגשת בקשה זו לאישור התובענה כייצוגית, שעניינה הונאה והטעיה צרכנית חמורה הנעשית על ידי הנתבעים בכוונת מכוון, ע"י סימון כוזב על מוצרי מזון, ויצירת בידול פיקטיבי בין שני מוצרי מזון. עוד עניינה של תובענה זו היא הפרת חובות גילוי וסימון של הנתבעים בהתאם להוראות הדין ולתקן מחייב.

התנהלותם החמורה במיוחד של הנתבעים

37. ניכר כי התנהלותם של הנתבעים חמורה באופן חריג וקיצוני, הן בפן הצרכני והן בפן של הצבת הציבור בפני סכנה בריאותית.

38. הנתבעים הונו את ציבור הצרכנים, בכוונת מכוון, ע"י שיווק שני מוצרי חמוציות זה לצד זה ויצירת בידול פיקטיבי ביניהם, כי לכאורה אחד המוצרים לא מכיל סוכר בעוד השני כן. דברים אלו לבדם חמורים מאוד. אולם, הדברים חמורים ביתר שאת לאור העובדה שהנתבעת 1 תמחרה את המוצר הבריאותי לכאורה "חמוציות ללא סוכר" במחיר כמעט כפול ממחיר מוצר החמוציות ה"רגיל", על בסיס המצג הכוזב. בעשותם כן הנתבעים הוציאו מציבור הצרכנים כספים במרמה והתעשרו שלא כדין על גבם.

39. לבסוף, מה שמביא את התנהלותם של הנתבעים לדרגת החומרה הגבוהה ביותר, לטעם התובע, היא העובדה שבכך שהציגו מצג כוזב כי המוצר "חמוציות ללא סוכר" אינו מכיל סוכר, הציבו את הציבור בפני סכנה בריאותית או לכל הפחות בחוסר יכולת להחליט מהו המזון שהוא מכניס לגופו. לא מן הנמנע, כי חלק מהצרכנים שרכשו את המוצר "חמוציות ללא סוכר" הנם אנשים הלוקים במחלות ו/או מצבם הבריאותי הוא כזה אשר בגינו אסור להם לצרוך סוכר, לרבות חולי סכרת, חולי לב, לחץ דם, ועוד, ועצם צריכת המוצר יכול וגרמה להם לנזק גופני ממשי ולכל הפחות הציבה

אותם בפני סכנה כזו.

40. התובע סבור כי יש לנקוט יד קשה במקרים מסוג זה כמו בענייננו, באופן שיביא להרתעה אמיתית וחריפה, כדי לשמור על שלום הציבור.

יש להורות לנתבעים למסור למבקש את פרטי המשווק, כדי לצרפו כנתבע נוסף

41. על גבי אריזת המוצר "חמוציות ללא סוכר", מצוין באופן לאקוני כי המוצר ארוז ע"י "פירות ארצנו", שמבירור עולה כי המדובר בנתבע 2, וכן כי המוצר משווק ע"י "בריאות מהטבע". למרות חיפושים וניסיונות לאתר מיהו אותו משווק המכונה "בריאות מהטבע" (האם מדובר בחברה, עוסק מורשה, מה מספר האישיות המשפטית של אותו משווק), לא עלה הדבר בידי התובע.

42. אשר על כן, ומשהגוף המשווק את המוצר נושא באחריות להטעיית הציבור ולהפרות הדין ביחס למוצר זה, בית המשפט הנכבד מתבקש להורות לנתבעים למסור לתובע את פרטי המשווק "בריאות מהטבע", על מנת לצרפו כנתבע נוסף בתובענה.

הטיעון המשפטי

הטעיה

43. העילה המרכזית הקבועה בחוק הגנת הצרכן היא עילת ההטעיה. הוראת סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן קובעת:

איסור הטעיה

> "(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:
>
> (1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;
>
> (2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;...
>
> (4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם; ..."

44. בענייננו, הנתבעים פעלו באופן אקטיבי ומכוון להטעיה בוטה של ציבור הצרכנים, זאת על ידי יצירת מצג כוזב כי המוצר "חמוציות ללא סוכר" אינו מכיל סוכר וע"י בידול פיקטיבי ממוצר החמוציות ה"רגיל" המכיל סוכר, ותמחור המוצר ללא סוכר במחיר יקר משמעותית על בסיס המצג הכוזב, זאת במטרה להעשיר את כיסם.

45. הטעייה צרכנית בוטה נוספת של הנתבעים, הנה בהצגת מצג כוזב כי ערכיו התזונתיים של המוצר "חמוציות ללא סוכר" עומדים על ערך אפס.

46. עוד הטעו את ציבור הצרכנים ע"י הסתרת קיומו של חומר משמר, שנמצא רעיל ובעל השפעה רעה על גוף האדם, במוצר "חמוציות ללא סוכר".

47. אם לא די בכל אלו, הרי שהנתבעים הטעו את ציבור הצרכנים גם ביחס למוצר החמוציות ה"רגיל", שכן בניגוד להוראות הדין, לא סימנו על גבי אריזת המוצר את הנדרש בדין, ולמעשה הסתירו מציבור הצרכנים מידע בקשר למהות וטיב המוצר. כך לדוג' לא סימנו את הערכים התזונתיים במוצר, את הרכיבים במוצר וסימון נוסף הנדרש בדין, וזאת כאשר המוצר מכיל כמות משמעותית מאוד של סוכר (63.4 גרם מתוך 100 גרם מוצר) (בנוסף, לא מן הנמנע כי במוצר ה"רגיל" יש חומר משמר בדומה למוצר ללא סוכר).

48. אחריותם של הנתבעים נובעת גם מהגדרת "עוסק" בסעיף 1 בחוק, ומהוראות סעיף 2(ב) ו- 6 לחוק הגנת הצרכן:

> "עוסק" – מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן;
>
> "2. (ב) לא **<u>ימכור</u>** עוסק, לא ייבא ולא **<u>יחזיק</u>** לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא **<u>ישתמש</u>** בנכס כאמור למתן שירות". (ההדגשה לא במקור- החי"מ).
>
> 6. (א) היתה הטעיה בעיצוב הנכס או באריזתו, על גבי האריזה או במצורף לה, יראו גם את היצרן, היבואן, האורז והמעצב כמפירים את הוראות סעיף 2.

49. בהתנהלותם, כפי שתוארה לעיל, מנעו הנתבעים מציבור הצרכנים לקבל החלטה מושכלת בבואם לרכוש את המוצר "חמוציות ללא סוכר" ו/או מוצר החמוציות ה"רגיל". ברור לחלוטין כי לו ידעו הצרכנים כי המוצר המסומן "ללא סוכר" מכיל סוכר, שלא לומר כמות משמעותית של סוכר העולה אף על כמות הסוכר במוצר ה"רגיל", לא היו רוכשים אותו, קל וחומר שלא היו רוכשים אותו במחיר גבוה יותר שלא לומר במחיר כמעט כפול ! . לפיכך, ברור כי התנהלותם של הנתבעים מהווה הפעלת השפעה בלתי הוגנת אסורה כלפי ציבור הצרכנים, לפי סע' 3 לחוק הגנת הצרכן וכן הפרה של חובת הגילוי לפי סע' 4 לחוק.

50. למעלה מן הצורך ולמרות שבעניינו ברור כי ציבור הצרכנים הוטעה בפועל, יצוין כי הלכה היא שלצורך הקמת עילת ההטעיה לפי חוק הגנת הצרכן, בניגוד לעילה תוזית, אין דרישה כי הצרכן הטוען להטעיה טעה בפועל (לעניין זה יפים הדברים שנאמרו בת"צ 55543-12-11 **דלית מזיב ובסקי נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ** [פורסם בנבו, 2012]):

<u>עוולות לפי פקודת הנזיקין</u>

<u>עוולת התרמית</u>

51. פקודת הנזיקין מגדירה בסעיף 56 את עוולת התרמית באופן הבא:

> "תרמית היא הצג כוזב של עובדה, בידיעה שהיא כוזבת או באין אמונה באמיתותה או מתוך קלות ראש, כשלא איכפת למציג אם אמת היא או כזב, ובכוונה שהמוטעה על ידי

ההיצג יפעל על פיו; אולם אין להגיש תובענה על היצג כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע פעל על פיו וסבל על ידי כך נזק ממון."

52. עניינו בתרמית מובהקת, הונאת ציבור הצרכנים ע"י הנתבעים. כל תנאי עוולת התרמית מתקיימים במקרה לפנינו – הנתבעים הציגו מצג כוזב כי המוצר "חמוציות ללא סוכר" אינו מכיל סוכר וכן כי ערכיו התזונתיים אפסיים, ויצרו בידול פיקטיבי בינו לבין מוצר חמוציות "רגילי", בידיעה כי המדובר במצג כוזב, ועל מנת להביא את ציבור הצרכנים לשלם הרבה יותר עבור המוצר ללא סוכר- כמעט פי 2 !

53. ציבור הצרכנים הוטעה ורכש את המוצר "חמוציות ללא סוכר" במחיר המופקע, כפול ממחיר המוצר ה"רגיל", בשל ועל סמך מצגם הכוזב של הנתבעים.

<u>הפרת חובה חקוקה</u>

54. סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "**פקודת הנזיקין**") קובע:

> "(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק – למעט פקודה זו – והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.
>
> (ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני".

55. בית המשפט העליון קבע בע"א 145/80 **שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש**, פ"ד לו(1) 113 (להלן: "**עניין ועקנין**"), כי קיימים חמישה יסודות לעוולת הפרת חובה חקוקה: (א) חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק; (ב) החיקוק נועד לטובתו של הניזוק; (ג) המזיק הפר את החובה המוטלת עליו; (ד) ההפרה גרמה לניזוק נזק; (ה) הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזק אליו נתכוון החיקוק.

56. כל היסודות האמורים מתקיימים בעניינו. בהתנהלותם, הנתבעים הפרו חובות חקוקות רבות, כפי שיפורט בהרחבה להלן. מדובר בהוראות חוק/תקנים מחייבים שנועדו להגן על שלום ובריאות הציבור וביניהם חברי הקבוצה, ההפרות גרמו לנזק ממוני ובלתי ממוני לתובע ולציבור הצרכנים, מאותו הסוג אליו התכוונו הוראות החוק למנוע.

57. נפרט להלן על הוראות החוק שהפרו הנתבעים בהתנהלותם.

א. <u>הפרת הוראות שונות בחוק ההגנה על בריאות הציבור</u>

58. הוראות סע' 14 (א)+(ב) בחוק ההגנה על בריאות הציבור קובעות:

(א) לא ייצר יצרן ולא ייבא יבואן מזון המסומן בסימון שאינו תואם את המזון, אלא אם כן הותר הדבר בחקיקת המזון.

(ב) לא ימסור ולא יפרסם יצרן או יבואן מידע הנוגע למזון שהוא מייצר או מייבא, לפי העניין, ושאינו תואם את המזון, ובכלל זה מידע הנוגע לתהליך ייצור המזון, מהותו, רכיביו או תכונותיו.

59. הוראות סע' 17 בחוק ההגנה על בריאות הציבור קובעות:

17. עוסק במזון לא יעשה אחד מאלה במטרה להטעות את מקבל המזון בנוגע למהותו או לאיכותו של מזון:

(1) לעניין יצרן – הוספת חומר או רכיב למזון בעת ייצורו או הכנתו, טיפול במזון או עיבודו בדרך כלשהי, באופן המשנה או מסווה את מהותו או איכותו, או מגדיל את הנפח, המשקל או המידה של המזון;

(2) לעניין יצרן, יבואן או משווק – סימון מזון בניגוד להוראות סעיפים 15 ו-16, או תיאור מזון באמצעות תווית, מסמך, פרסומת או הצגה אחרת של מידע באופן שאינו תואם את המזון או את תכונותיו;

(3) לעניין משווק – מכירת מזון שהוסף לו חומר או רכיב או שטופל או עובד כאמור בפסקה (1), או מזון שסומן או תואר כאמור בפסקה (2).

60. בענייננו, הנתבעים ייצרו ו/או ייבאו ו/או שיווקו מוצר מזון, "חמוציות ללא סוכר", המסומן בסימון שאינו תואם את המזון, ולמעשה פרסמו מידע כוזב לפיו במוצר "חמוציות ללא סוכר" אין סוכר, במטרה להטעות את ציבור ולהביאם לשלם מחיר גבוה הרבה יותר על בסיס המצג הכוזב. כן המוצר סומן כמכיל ערכים תזונתיים אפסיים, מה שהתברר גם כן כמצג כוזב. בנוסף, למוצר הוסף חומר משמר אשר משנה את איכותו וטיבו של המוצר, תוך שהדבר הוסתר מציבור הצרכנים.

61. הוראות סע' 15 לחוק ההגנה על בריאות הציבור קובעות:

(א) יצרן או יבואן יסמן את המזון או את אריזתו, לפי העניין, בהתאם לחיקוקים אלה ולא יאותר מהמועדים הקבועים בסעיף קטן (ב) או בסעיף 90, לפי העניין:

(1) הוראות לעניין סימון שנקבעו בתקנות לפי חוק זה;

(2) סימונים כפי שנקבעו באחד או יותר מאלה:

(א) תקנים רשמיים לפי חוק התקנים החלים על מזון, לרבות על חומרים או מוצרים הבאים במגע עם מזון;

(ב) תקנות או צווים, שהותקנו בהתייעצות עם שר הבריאות או בהסכמתו, לפי סעיף 37(ב) לחוק הגנת הצרכן;

(ג) צווים לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים החלים על מזון, לרבות על חומרים או מוצרים הבאים במגע עם מזון;

(3) הוראות לפי פסקה (1) להגדרה "חקיקת המזון", שעניינן סימון מזון.

(ב) יצרן ישלים את עמידתו בסימונים לפי סעיף קטן (א) בטרם הובלת המזון למחסן שנמצא מחוץ לאתר הייצור או למשווק, אלא אם כן נקבע אחרת ברישיון הייצור שלו.

(ג) יבואן ישלים את עמידתו בסימונים לפי סעיף קטן (א), בהתאם להוראות סעיף 90.

(ד) משווק יסמן את המזון או את אריזתו בהתאם להוראות כאמור בסעיף קטן (א) החלות על פעולתו כמשווק או נוגעות למקום ממכר המזון.

62. בעניינו, כפי שפורט לעיל וכפי שיפורט להלן, הנתבעים הפרו הוראות חוק שונות, תקנות ותקן מחייב (ת"י 1145), באופן בו סימנו או לחילופין לא סימנו את המוצרים נשוא התובענה.

63. הוראות סע' 129 בחוק ההגנה על בריאות הציבור קובעות כי משווק אחראי לוודא את קיומם של פרטי סימון, כגון שם יצרן/יבואן/משווק ותאריך אחרון לשימוש. במוצר "הרגיל" ששיווקו הנתבעים לא היה סימון כלל, ובפרט הסימון המתחייב מהוראת הדין הנ"ל.

ב. <u>הפרת הוראות שונות בתקן ישראלי – ת"י 1145 ובעקבות זאת הפרת הוראות חוק שונות</u>

64. הוראת סע' 3.3 בתקן ישראלי- ת"י 1145 (סימון מזון ארוז מראש) קובעת:

"כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה".

65. הסימון במוצר "חמוציות ללא סוכר", הן ביחס להיעדר סוכר במוצר והן ביחס לערכיו התזונתיים האפסיים, אינו נכון ומטעה.

66. בנוסף, בטבלה ב-1 בת"י 1145 נקבע כי אין לסמן את הכינוי "ללא..." כחלק משם המוצר. על כן, קיומו של הכינוי "ללא.." בשם המוצר "חמוציות ללא סוכר", מהווה הפרה של הוראה זו.

67. הן במוצר "חמוציות ללא סוכר" והן במוצר ה"רגיל" נעדר סימון המתחייב מהוראות סע' 4-9 בת"י 1145, לרבות שם היצרן/יבואן וכתובתם; ארץ הייצור; תכולה; רכיבים; קיומו של חומר משמר במוצר; תאריך ייצור ותאריך אחרון לשימוש.

68. באשר למוצר "הרגיל", הרי שהוא נעדר כל סימון, למעט שם המותג "פרי ריאן", ולפיכך מפר באופן בוטה את הוראות ת"י 1145.

69. באשר למוצר "חמוציות ללא סוכר", הרי שגם הוא מפר בבוטות הוראות שונות בת"י 1145. ראשית, שם היצרן/יבואן אינו מופיע על גבי האריזה. בנוסף, נעדר סימון ארץ הייצור, רכיבים וקיומו של חומר משמר במוצר.

70. הפרת הוראות ת"י 1145 מהווה הפרה של הוראות סע' 2 (א) בצו הגנת הצרכן הקובעות:

> "סימון מוצר מזון ארוז מראש יהיה כמפורט בתקן ישראלי ת"י 1145 – סימון מזון ארוז מראש - מתמוז תשמ"ב (נובמבר 1981) – כפי שתוקן בגליונות תיקון מס' 1 מתמוז תשמ"ב (יולי 1982), בגליון תיקון מס' 2 מאלול תשמ"ט (ספטמבר 1989), בגליון תיקון מס' 3 מאב תשנ"ה (יולי 1995) ובגליון תיקון מס' 4 מתמוז תשמ"ו (יוני 1996) (בצו זה – התקן)..."

71. וכן הפרת הוראות סע' 9(א) בחוק התקנים:

> "לא ייצר אדם מצרך, שמיפרט שלו נקבע כתקן רשמי, ולא ימכרנו, ולא ייבאו ולא ייצאו, ולא ישתמש בו בכל עבודה שהיא, ולא יבצע עבודה שהכללים הטכניים של תהליכה נקבעו כתקן רשמי, אלא אם התאימו המצרך או תהליך העבודה לדרישות התקן הרשמי, או אם נקבעה הוראה אחרת באכרזה שבה הוכרז התקן כתקן רשמי."

ג. <u>הפרת הוראות פקודת בריאות הציבור</u>

72. הוראות סע' 14 לפקודת בריאות הציבור קובעות:

> לא ימכור אדם מצרך מזון שמשקלו, איכותו, מהותו או תכונותיו שונים לרעה ממה שביקש הקונה; אולם לא ייחשב אדם כעובר על הוראה זו אם נתקיים אחד מאלה:
>
> (1) חומר או רכיב בלתי מזיקים לבריאות הוספו למזון בהיותם נדרשים לייצורו או להכנתו של המזון כמצרך מסחרי הניתן להובלה או לצריכה, והדבר לא נעשה במרמה לשם הגדלה של הנפח, המשקל או המידה של המזון או לשם הסוואת איכותו הנחותה;
>
> (2) המזון הוא נושא לפטנט תקף והוא מסופק כפי הנדרש במיפרט של הפטנט;
>
> (3) המזון עורב באופן בלתי נמנע בחומר זר במהלך ההכנה או האיסוף.

73. בענייננו, הנתבעים מכרו את המוצר "חמוציות ללא סוכר", כשאיכותו, מהותו ותכונותיו שונים לרעה באופן קיצוני מזה שביקש הקונה. ראשית, הקונה ביקש לרכוש מוצר שאינו מכיל סוכר, אך בפועל רכש מוצר המכיל כמות גדולה מאוד של סוכר (67.5 גרם סוכר מתוך 100 גרם מוצר). בנוסף, הרי שהנתבעים הסתירו מציבור הצרכנים כי המוצר מכיל חומר משמר אשר נמצא רעיל ובעל השפעה שלילית לגוף האדם, במה שהופך את איכות, מהות ותכונות המוצר לשונים לרעה ממה שביקש הקונה.

74. יצוין, כי הוספת חומר משמר למוצר והסתרתו מפני הצרכנים, מהווה התעשרות שלא כדין, שכן הנתבעים מפיקים רווח מהוספת החומר המשמר אשר מאריך את חיי המדף של המוצר, זאת תוך הסתרת קיומו של החומר המשמר, שלו השפעות שליליות ביותר על הגוף, מציבור הצרכנים.

ד. <u>הפרת תקנות תוספי מזון</u>

75. הוראות סע' 6 לתקנות תוספי מזון קובעות:

> (א) מזון ארוז מראש המכיל תוסף מזון מן המפורטים בתוספת הראשונה, יסומן ברשימת הרכיבים שבו, בשם תוסף המזון וכן באחד משמות הקבוצות המפורטות בתוספת השניה בהתאם למטרתו הטכנולוגית העיקרית.
>
> (ב) מזון ארוז מראש המכיל תוסף מזון שאינו מן המפורטים בתוספת הראשונה יסומן, ברשימת המרכיבים במזון, בשם תוסף המזון או מספר ה-E שלו וכן באחד משמות הקבוצות המפורטות בתוספת השניה בהתאם למטרתו הטכנולוגית העיקרית.

76. ברשימת תוספי המזון של משרד הבריאות ע"פ תקנות תוספי המזון, מופיע פוסטיום סורבט (Potassium sorbate) כתוסף מזון, שתפקידו הטכנולוגי העיקרי הנו חומר משמר.

מצ"ב העמודים הרלוונטיים מתוך רשימת תוספי המזון של משרד הבריאות ורשימת התפקידים הטכנולוגיים, מסומן <u>נספח י'</u>.

77. במוצר "חמוציות ללא סוכר" לא סומן כלל ולמעשה הוסתר קיומו של חומר משמר במוצר, במה שמהווה הפרה של הוראות סע' 6 לתקנות תוספי מזון.

ה. <u>הפרת תקנות סימון תזונתי</u>

78. הוראות סע' 2(א) לתקנות הסימון התזונתי קובעות:

> "לא ייצר אדם מזון ארוז מראש, לא ייבאו, לא ישווקו, לא יאחסנו ולא יציגו למכירה אלא אם כן הוא מסומן בסימון תזונתי בהתאם לתקנות אלה (להלן - סימון תזונתי)".

79. באשר למוצר החמוציות ה"רגילי", הרי שהנתבעים נמנעו מלהציג סימון תזונתי על גבי אריזת המוצר, בניגוד לדין.

80. באשר למוצר "חמוציות ללא סוכר", הרי שהנתבעים הטביעו סימון כוזב של ערכיו התזונתיים של המוצר על גבי אריזתו.

ו. <u>עוולת הרשלנות</u>

81. סעיף 31(א) לחוק הגנת הצרכן קובע כי הטעיה צרכנית בהתאם לקבוע בחוק הנה עוולה לפי פקודת הנזיקין.

82. סעיפים 35-36 לפקודת הנזיקין מגדירים את עוולת הרשלנות כדלקמן:

> "35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם
>
> 36. החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף".

83. עוולת הרשלנות מורכבת משלושה יסודות: קיום חובת זהירות; הפרת חובת הזהירות; וגרימת נזק. (ראה עניין ועקנין).

84. אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי לנתבעים חובת זהירות מושגית וקונקרטית כלפי קהל הצרכנים הבאים בשעריהם ו/או רוכשים את מוצריהם. לנתבעים חובת זהירות מושגית ביחס לסיכון של הטעיה צרכנית ולסיכון של בריאות הציבור בקשר למוצרים המשווקים ו/או המיוצרים ו/או מיובאים על ידם.

85. התובע סבור, כי המקרה בענייננו, כפי שפורט לעיל בהרחבה, חמור שבעתיים מהתנהלות רשלנית גרידא, שכן לא רק שהנתבעים לא נקטו אמצעי זהירות מינימאליים הנדרשים כדי למנוע את הטעיית הצרכנים, אלא שהם בעצמם היו אלו שגרמו בפועל ובכוונת מכוון להטעיית הצרכנים על ידי הצגת מצג כוזב כי המוצר "חמוציות ללא סוכר" אינו מכיל סוכר, ויצירת בידול פיקטיבי בינו לבין מוצר החמוציות ה"רגיל", כדי לגבות מחיר כמעט כפול על בסיס המצג הכוזב.

86. יש להוסיף לאלו את העובדה שהנתבעים לא יידעו ו/או סימנו כי במוצר "חמוציות ללא סוכר" יש חומר משמר בעל השפעה שלילית על הגוף. כן, הנתבעים לא סימנו במוצר ה"רגיל" את המתחייב ע"פ דין ותקן רשמי מחייב.

87. התנהלותם זו של הנתבעים הנה לכל הפחות, ולו למען הזהירות בלבד, רשלנית.

<u>עשיית עושר ולא במשפט</u>

88. סעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט- 1979 קובע:

> "מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שוויה".

89. שלושה יסודות קובע הסעיף להתגבשות עילת עשיית עושר המתקיימים בענייננו: התעשרות- הפקת

רווח; מאדם אחר; שלא כדין.

90. בעניינו, המוצר "חמוציות ללא סוכר", נמכר במחיר כמעט כפול (49 ₪ לק"ג) ממחיר מוצר החמוציות ה"רגיל" (25 ₪ לק"ג), זאת על בסיס מצג כוזב ויצירת בידול פיקטיבי לפיו המוצר הראשון אינו מכיל סוכר ואילו המוצר השני מכיל סוכר. **אולם, כפי שפורט לעיל, תוצאות בדיקת המעבדה מעלות כי במוצר "חמוציות ללא סוכר" יש סוכר, הרבה מאוד סוכר – 67.5 גרם מתוך 100 גרם מוצר, ולמעשה מעט יותר סוכר מהמוצר "הרגיל"! שערורייה לא פחות!!**

91. הנתבעים הטעו את ציבור הצרכנים וגבו מחיר כמעט כפול עבור המוצר "חמוציות ללא סוכר", על בסיס מצג כוזב.

92. יצוין עוד, כי הסתרת הוספת חומר משמר למוצר "חמוציות ללא סוכר" מהווה התעשרות שלא כדין, שכן הנתבעים מפיקים רווח מהוספת החומר המשמר למוצר בשל הארכת חיי המדף שלו, אולם, בוחרים להסתיר את קיומו של החומר המשמר במוצר, שכן ידוע להם היטב כי לו הדבר יובא לידיעת הצרכנים ייפגעו מכירות המוצר.

93. ניכר כי אין דוגמא מובהקת יותר להתעשרות שלא כדין מאשר בענייננו. הנתבעים שלחו ידם לכיסי הצרכנים והוציאו מהם כספים על בסיס הונאה צרכנית.

הסעדים המבוקשים

94. לבית המשפט הנכבד מסורה סמכות רחבה לקבוע מהו הסעד הראוי אותו יש להעניק לתובע במקרה של הפרת הוראות הדין (ראה רע"א 6339/97 **רוקר נ' סלומון**, פ"ד נה(1) 199)

95. מגמה זו המרחיבה את שיקול דעתו של בית המשפט, נכונה ביתר שאת בהקשר של תובענות ייצוגיות. בעקבות חקיקת חוק תובענות ייצוגיות, ניתן לבית המשפט שיקול דעת רחב בקשר לפסיקת סעד בתובענות ייצוגיות (ראה בש"א 1895/05 **אמיר שהי שאול נ' תדיראן מוצרי צריכה בע"מ** (פורסם בנבו, 2008)

סעד הצהרתי וצו עשה

96. בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת ליתן צו הצהרתי כנגד הנתבעים הקובע כי הנתבעים הפרו את הוראות הדין, כפי שפורט בתובענה זו, וכי הטעו את ציבור הצרכנים, חברי הקבוצה, והפרו חובותיהם כלפיהם.

97. כן מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו כנגד הנתבעים ולהורות, לאלתר, על הורדת כל יחידות המוצרים נשוא התובענה מן המדפים ועל איסור לשווקם כל עוד לא תוקנה אריזתם. וכן להורות לנתבעים לתקן את אריזת המוצרים באופן שלא יטעה את הציבור וכן יעמוד במלוא הדרישות הקבועות בדין.

98. עוד מתבקש בית המשפט הנכבד, ליתן צו המורה לנתבעים ליתן פרטים על האישיות המשפטית של

המשווק/יבואן של המוצרים נשוא התובענה, ובפרט מי שמצוין על אריזת המוצר "חמוציות ללא סוכר" כמשווק – "בריאות מן הטבע", על מנת שהתובע יוכל לצרפו כנתבע נוסף בתובענה דנא.

99. בנוסף, מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו עשה בו יחייב את הנתבעים בגילוי חשבונות, ספרים, נתונים, רשימות או מסמכים, אשר מהם ניתן יהיה ללמוד על גודל הקבוצה המיוצגת, היקף מכירות המוצרים המפרים, וכל נתון אחר לצורך בדיקה והערכה מדויקת יותר של הפיצוי הנתבע וזיהוי מדויק של הקבוצה.

100. הצווים המבוקשים הינם סעדים סבירים, ניתנים לביצוע, וראויים בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, ולתכלית חוק הגנת הצרכן, על מנת למנוע פגיעה עתידית נוספת בצרכנים ולפצות את חברי הקבוצה.

<u>סעד כספי</u>

101. נזקו של התובע מורכב הן מנזק ממוני והן מנזק לא ממוני, כפי שיפורט להלן.

102. המקרה לפנינו, בכל הנוגע למוצר "חמוציות ללא סוכר", הנו חריג וקיצוני, שכן תכונותיו של המוצר שונות באופן מהותי מהמוצר אותו ביקש התובע לצרוך, זאת בשל הסתמכות התובע על מצג מטעה של הנתבעים, שכן בניגוד מוחלט לאופן בו סומן המוצר, הוא מכיל סוכר ובכמות משמעותית, ערכיו התזונתיים אינם אפסיים והוא מכיל חומר משמר שקיומו במוצר הוסתר. לפיכך, מדובר בעניינו <u>**בכישלון תמורה מלא**</u> המקנה לתובע זכאות לפיצוי בגין מחירו המלא של המוצר (ע"פ הלכת פריניר – ע"א 8037/06 **שי ברזילי נ' פריניר (הדס 1987) בע"מ**).

103. המחיר ששילם התובע עבור המוצר "חמוציות ללא סוכר" הנו 28.66 ₪, ולפיכך זהו נזקו הממוני.

104. למעלה מן הצורך ולמען הזהירות, הרי שגם אם יקבע כי לא היה בעניינו כישלון תמורה מלא (מה שלטעם התובע חסר שחר), הרי שלא יכול להיות חולק כי לכל הפחות הנזק שנגרם לו הנו ההפרש בין מחיר המוצר "חמוציות ללא סוכר" לבין מחיר מוצר החמוציות ה"רגיל", הפרש אותו הסכים לשלם אך ורק על סמך המצג הכוזב כי הוא אינו מכיל סוכר. כך שברור כי לכל הפחות יש להשיב לתובע הפרש זה. אולם, מכיוון שהתובע סבור כי בעניינו היה באופן מובהק כישלון תמורה מלא, הערכת הנזק תבוסס להלן על סמך העמדה הזו.

105. באשר למוצר החמוציות ה"רגיל", הרי שהוא לא סומן בהתאם להוראות הדין, כמפורט לעיל, ובפרט רכיבי המוצר לרבות הוספה של סוכר, וכן הוסתרו מפני התובע וציבור הצרכנים, בכוונת מכוון, ערכיו התזונתיים של המוצר – בשל כך שבמוצר קיימת כמות גדולה מאוד של סוכר (63.4 גרם מתוך 100 גרם מוצר).

106. הסתרת המידע כאמור מציבור הצרכנים בקשר לתכונותיו של המוצר "הרגיל", מהווה כישלון תמורה חלקי, אשר התובע סבור כי על הסעד הכספי בגינו לעמוד על מחצית ממחיר המוצר.

107. המחיר ששילם התובע עבור המוצר ה"רגיל" הנו 8.25 ₪, ולפיכך נזקו יועמד על סך 4.1 ₪.

108. בעניינו, ביחס לתובע ולציבור הצרכנים שרכשו וצרכו את המוצר "חמוציות ללא סוכר", מדובר

בפגיעה מובהקת והקשה ביותר שניתן להעלות על הדעת, פגיעה בלב ליבה של זכות הצרכנים לאוטונומיה.

109. הנתבעים הונו את ציבור הצרכנים ע"י הצגת מצג כוזב לפיו לכאורה המוצר "חמוציות ללא סוכר" אינו מכיל סוכר, בעוד שהוא מכיל סוכר, המון סוכר (67.5 גרם מתוך 100 גרם מוצר), ואף מעט יותר סוכר מהמוצר אותו שיווקו לצדו- מוצר החמוציות "רגיל" !

110. אם לא די בכך, הנתבעים הסתירו מציבור הצרכנים כי המוצר "חמוציות ללא סוכר" מכיל חומר משמר, בעל השפעות שליליות מאוד על הגוף, שנמצא רעיל לתאי דם אנושיים.

111. בהתנהלותם, הנתבעים שללו מהתובע את היכולת לקבל החלטה מושכלת בקשר למזון אותו הוא בוחר להכניס לגופו ובכך פגעו באוטונומית הרצון החופשי שלו. התובע מעריך את נזקו הלא ממוני בגין פגיעה באוטונומיה בסך של 350 ₪.

112. בעניין תנובה נפסק פיצוי כולל לחברי הקבוצה המשקף סך של 250 ₪ לניזוק. בהתבסס על אומדנה זו, ובהתחשב בכך שבענייננו, בניגוד לעניין תנובה, הרכיבים שהוספו מזיקים לבריאות, כך שהתנהלות הנתבעים בעניינו חמורה הרבה יותר, **<u>יועמד סך הנזק הלא ממוני המצטבר לכלל חברי הקבוצה על סך של 14,000,000 ₪, המשקף נזק אחיד של 350 ₪ לכל ניזוק</u>**.

<u>אחרית דבר</u>

113. תובענה זו עניינה הונאה צרכנית, הטעייה בוטה ומכוונת לצורך התעשרות שלא כדין, והפרת שורה ארוכה של הוראות דין, כפי שפורט לעיל בהרחבה.

114. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לעשות שימוש בסמכותו ולהורות כדלקמן:

180.1 לקבוע כי הנתבעים הפרו את הוראות הדין כמפורט בבקשה זו.

180.2 ליתן צווים כנגד הנתבעים כמפורט בבקשה זו.

180.3 כי על הנתבעים לפצות את התובע בגין הנזק הממוני והבלתי ממוני שגרמו לו, כמפורט בתובענה זו.

115. עוד מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק גמול ושכ"ט ראויים לתובע ולבאי כוחו.

116. לבית המשפט הנכבד הסמכות המקומית לדון בתובענה, לאור מקום מושבה של הנתבעת 1, וכן הסמכות העניינית לדון בתובענה לאור סכום התביעה.

עודד שטייף, עו"ד

תמיר שנהב, עו"ד

באי כוח התובע

נספח ב'

העתק תמצית רשם החברות של המשיבה 1

נגישות **רשות התאגידים** *Online*
Israeli Corporations Authority
משרד המשפטים

מידע ושרותים מקוונים

ניתן לחפש לפי מספר תאגיד או שם תאגיד. המידע כאמור, ניתן ללא עלות וכשירות לציבור. מידע זה עלול להיות חסר, בלתי מדויק או בלתי מעודכן.
לבירור המידע והדיווחים שהוגשו לרשם החברות או לרשם השותפויות כנדרש בחוק, לרבות לעניין כתובת החברה/השותפות, יש לעיין בתיק התאגיד (/?Request/OpenRequest&rt=ExposeDocumentsCompany) (שירות בתשלום)

שם חברה

מספר חברה
514341510

אתר

תוצאות חיפוש - מספר חברה: 514341510

מספר תאגיד (/sc...	שם בעברית (/e-asc...
514341510	אר.אר. שוק רעננה בע"מ

מספר תאגיד (/sc/... שם בעברית (/e-asc/...

פרטי תאגיד

שם בעברית:

אר.אר. שוק רעננה בע"מ

שם באנגלית:

R.R. RAANANA MARKET LTD

תאריך התאגדות:

01/11/2009

תיאור חברה:

מטרת החברה:

לעסוק בכל עיסוק חוקי

חברה ממשלתית:	לא
מגבלה:	מוגבלת
חזבות אגרה :	יש
אגרת 2018 :	אגרה מופחתת של 1120.00 ש"ח לתשלום עד 28/02/2018

כתובת

יישוב:

רמת גן

רחוב:

דרך אבא הלל

מספר:

7

מיקוד:

5252204

ת.ד.:

ארץ:

ישראל

אצל:

בן ארי מלמד רו"ח

פעולות נוספות

סטטוס פניות לרשם	אחזור אישור תשלום	סכומים לתשלום
הזמנת מסמכים	הפקת נסח חברה	הזמנת תיק

1 - 1 מתוך 1 פריטים

כל הזכויות שמורות 2018 משרד המשפטים © מספר גירסה: 3.0.0

נספח ג'

אודות חנות המשיבה 1 המפורסם באתר האינטרנט שלה

מבצעי היום!

אודות

שוק רעננה היא חנות פירות וירקות הממוקמת באיזור התעשיה ברעננה, בצמוד לקניון רננים (רחוב רננים 3 רעננה). החנות משרתת את כל תושבי השרון כבר במשך עשור בערים רעננה, כפר סבא, הרצליה, הוד השרון ורמת השרון.
החנות מצטיינת באיכות סחורה גבוהה וטרייה, במחירים זולים ובשירות אדיב. את מרבית הפירות והירקות החנות רוכשת ישירות מחקלאי השרון והסביבה וקבלת הסחורה מתבצעת פעמיים ביום (בבוקר ואחה"צ). לפיכך, החסכון בפערי התיווך מחורגם למחירים זולים המגולגלים ללקוחות.
בחנות מוצרים רבים נוספים פרט לפירות וירקות כגון לחמים, חמוצים, גבינות, שמנים ומוצרי מבולת איכותיים ביותר ובמחירים נוחים. השירות אדיב והאווירה במקום משרה חוויית קניה מהנה במיוחד. במקום שירות משלוחים באינטרנט ובפקס ללקוחות החנות. בשרות - כל מוצרי החנות הינם תחת השגחת רבנות רעננה.

אנו בשוק רעננה נשמח לשרת אתכם להנאתכם ונעשה הכל על מנת שתהיו מרוצים שקניתם בשוק רעננה.

צוות העובדים וההנהלה.

נספח ד'

דף "אודות" מתוך אתר
"בסטלה" של המשיב 2

03-7322-832

מבצעים | קפואים | מוצרים | מעדניה | ירק | ירקות | פירות

גן העמק

אודות

בית / אודות

בסגל'ה הוקם על ידי משפחת סיעדכרם, "ובראש שלוחם עומד שמואל סיעדכרם, שהוא גם יזם הרעיון להקים את הרשת.

בתחילת דרכה הוא את שמה **בסגל'ה** בשל העובדה שהיא נמצאת בקרבת מקום לבסגל'ה, בה נהגו לבלות בני המשפחה בילדותם.

בשנת 1994 נפתח הסניף הראשון ברחוב הרצל בגן העמק, ומאז ועד היום הוא נחשב לאחד הסניפים המצליחים ביותר ברשת.

בשנת 2002 נפתח סניף נוסף בכפר הירוק, ובשנת 2008 נפתח סניף שלישי בקרית הגפן.

בשנת 2015 נפתח הסניף הרביעי בעמק הזיתים, ובשנת 2019 נפתח הסניף החמישי בשדות הנגב.

בשנת 2021 נפתח הסניף השישי בעין הבשור, ובשנת 2023 נפתח הסניף השביעי בנווה מדבר.

התחדש
אמן
2602

נספח ה'

כתבות שפורסמו שעניינן השפעות הסוכר

nrgמעריב

אויב הציבור מספר 1: "הסוכר רעיל, ממכר וקטלני"

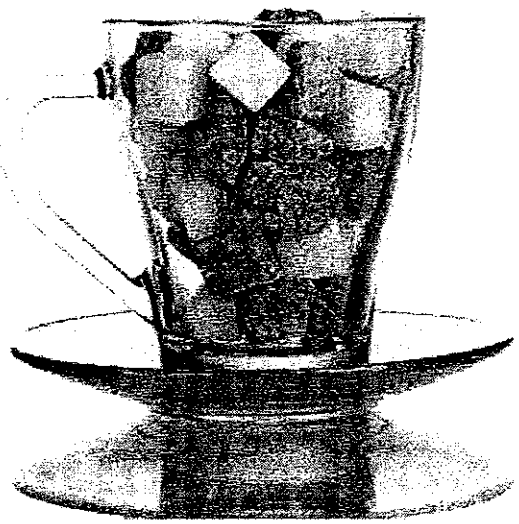
אחרי שקמפיין גלובלי נגד סכנות המלח הוכתר בהצלחה הגיע תורו של הסוכר. מחקר רודף מחקר, ומחודש לחודש נחשפת תמונה מפחידה יותר. כתבה לא מתוקה

אלכס דורון | 9:11 10/2/2014

תגיות: סוכר, מחלת לב,פחמימות

ראשונים היו הטבק והסיגריות, אחריהם הגיע תורם של השומן והמלח והנה עתה גם המתוק-מתוק הזה הושב אחר כבוד על ספסל הנאשמים, ואף הוכתר כאויב הציבור מספר 1: הרומן ארוך השנים שניהלה האנושות עם הסוכר הפך מר כלענה.

לא יהיה זה מוגזם לומר כי לאחרונה מתפרסמים כמעט מדי שבוע תוצאות מחקרים חדשים המצביעים על הסיכונים הבריאותיים הגדלים והולכים כתוצאה מצריכת מזון ומשקאות עתירי סוכר. האחרון שבהם הוא מחקר רפואי אמריקאי מהשבוע שעבר, שלפיו שלוש פחיות משקה מוגז וממותק מכילות די קלוריות כדי להכפיל פי שלושה את הסיכון לפתח מחלת לב.

סיכונים בריאותיים חמורים במשקאות עתירי סוכר שאטרסטוק

מחקר אחר שפורסם החודש בכתב העת של ההתאגדות הרפואית האמריקאית, ואשר מבוסס על מעקב של 15 שנה אחרי כ-12 אלף בני אדם, מצא כי הסיכויים לפתח מחלת לב קטלנית גדולים יותר ב-30 אחוז בקרב מי שמקור 10 עד 25 אחוזים מסך הקלוריות היומי שלו הוא בפריטי מזון שהכילו תוספי סוכר להמתקה, וזאת בהשוואה למי שהסוכרים המתועשים תרמו פחות מ-10 אחוזים לסך הקלוריות היומי שלו. אפילו ארגון הבריאות העולמי מגלה סימנים ברורים של אהבה נכזבת מהסוכר. מגזין המדע הבינלאומי "ניו סיינטיסט" פרסם לאחרונה כתבת שער תחת הכותרת "הסוכר הועמד למשפט".

הקמפיינים המבריקים שניהלו גורמים שונים בתחום הבריאות נגד מלח במשך העשורים הקודמים יצרו לחץ כבד על תעשיית המזון, והיא נאלצה לצמצם את כמויות המלח בכל מוצריה, כולל בלחם ובפריכיות למשל. התוצאה היא שאנחנו צורכים עתה 15 אחוזים פחות מלח בהשוואה לעשור הקודם. מסע צלב דומה התנהל קודם לכן גם נגד השומן, ושיעוריו במוצרי צריכה רבים הופחתו באורח משמעותי.

גופים שונים בכל המדינות המפותחות מנסים להשיג עתה את אותה הצלחה גם בקמפיינים שהחלו בהם נגד הסוכר. הם מפעילים לחצים כבדים מאוד על חברות המזון, לעתים בליווי איומים, כדי שיכירו בכך שתוספת סוכר למוצריהן היא בעיה בריאותית. גם בישראל תעשיית המזון רואה לאחרונה אתגר לעצמה להפחית ב-30 אחוזים את כמויות הסוכר שבמוצריה השונים, וזאת מבלי שהצרכן ירגיש בשינוי בטעם. כמה הצלחות כבר נרשמו בתחום זה.

במדינות רבות סומנו הילדים כיעד מרכזי של הקמפיינים נגד תוספות הסוכר במזונם. הילדים הם מה שמכונה לעתים "קבוצה שבריריות באוכלוסייה", והמקטרגים מצביעים על כך שהסוכר שהם אוכלים בילדותם עלול להזיק להם בעתיד. בכמה מדינות אפילו הועלתה לאחרונה הדרישה להטיל מס נוסף על מוצרים המכילים סוכר, ממש כמו זה שהוטל על הסיגריות ושתרם לירידה בצריכתן.

40 ק"ג סוכר בשנה

מומחי בריאות שונים מגדירים את הסוכר כחומר רעיל, ממכר וקטלני, וכאמור יש שמשווים אותו לסיגריות. הוא מואשם כ"כוח המדרבן" שמאחורי מגפת השמנת היתר העולמית, וכגורם למחלות לב כרוניות, מחלות בדרכי הנשימה וסוכרת. מחקר חדש מצא שתוספת זמינה של 150 קלוריות ביום שמקורן בתוספי הסוכר למזון ומתוקים מעלה ב-1.1 אחוזים את קצב העלייה בשיעורי הסוכרת. מחקר קנדי קבע שגם שגשוגה של מחלת הסרטן קשור לצריכת סוכר עודפת ומופרזת.

כמות הסוכר שרבים מאיתנו צורכים על בסיס יומי, באמצעות כל מיני מוצרי מזון ומשקאות, שווה ערך לעשרים כפיות סוכר. זאת, כאשר הכמות המומלצת בידי ארגון הבריאות העולמי היא לא יותר משמונה כפיות סוכר (32 גרם) לגברים ביום ושש כפיות (24 גרם) לנשים.

מה יצר מזון מהנה? הסוכר שאטרסטוק

המתנגדים לסוכר מסבירים שבעבר הוא היה רכיב מזון שנועד בעיקר לעשירים - מעין לוקסוס נדיר שהללו התירו לעצמם באירועים מיוחדים ובנשפי פאר. אבותינו לא הכירו את הסוכר הלבן, העדין, המגיע אלינו כגבישי אבקה דקיקים בשקיות קטנות, באריזות נייר של 1 ק"ג, בקוביות או כסוכר חום. רק במאה ה-18, כשהאירופים הביאו את קנה הסוכר לאמריקה, הוא נכנס לתפריט המזון המערבי וכבש אותו.
מחקר שנערך בבריטניה מצא שבתחילת המאה ה-18 בתי אב אנגליים צרכו בממוצע פחות משני קילוגרמים סוכר לבן בשנה. בסוף אותה מאה הכמות כבר הייתה גדולה פי ארבעה. בין שנות ה-70 של המאה ה-20 ועד שנת 2000 בגירים בארה"ב הגדילו את צריכת הסוכר היומית הממוצעת שלהם ב-13 אחוזים - בעיקר בגלל משקאות ממותקים מוגזים. ב-1996 צריכת הקלוריות ממשקאות אלו גדלה ב-83 קלוריות ביום לעומת 1977. האמריקאי הממוצע צורך עתה כמעט ארבעים ק"ג סוכר בשנה, שמקורם מכל מיני מוצרי מזון שהיצרנים הוסיפו להם סוכר. תרמה לכך בוודאי גם העובדה שמחירי הסוכר ליצרן הוזלו בעשורים האחרונים ב-30 אחוזים לפחות.

בשנים האחרונות תופס הסוכר חלק גדול מהתפריט הרגיל שלנו, והוא נמצא בעיקר במזון המעובד. היצרנים מואשמים שהם מוסיפים סוכר "ביד רחבה" לא רק כדי לשפר את הטעם אלא בעיקר כדי לעורר צריכה מוגברת יותר של מוצריהם. מחקר שנעשה בארה"ב מצא של-75 אחוזים מפריטי המזון הארוזים הנמכרים בסופרמרקטים נוסף סוכר. הוא נמצא בלחם הפרוס, בדגני בוקר, בכל הרטבים לסלט, בחומרי מילוי, במרקים ובחומרי תיבול לבישול. אפילו מוצרים דלי שומן כמו גבינות, יוגורט ומעדנים מכילים תוספי סוכר בכמויות גבוהות.

בהקשר זה אומר נוירולוג מאוניברסיטת בורדו בצרפת: "מה יכול לגרום לאנשים רבים כל כך לאכול כל כך הרבה יותר מבעבר? ההנאה שהמזון גורם להם - לא הרעב. ומה יוצר מזון מהנה? סוכר". הציבור אמנם נקרא לסגל לעצמו אורח חיים בריא יותר - לא רק בעזרת פעילות גופנית על בסיס יומי כי אם גם באמצעות צריכה של יותר ירקות ופירות ופחות בשר - אלא שגם בפרי ובירק נחבאות כמויות שונות של סוגי סוכר טבעיים כמו פרוקטוז, אחי הגלוקוז והסוכרוז. גם בחלב יש סוכר טבעי בשם לקטוז, אלא שהסוכר שבפירות ובירקות, בתנאי שגם אותם (במיוחד את הראשונים) אין צורכים בהגזמה פראית, פחות מדאיג את המומחים לעומת הסוכר המוסף למזון ולמשקאות המתועשים.

אפשר לחיות בלי סוכר שאטרסטוק

לא מתאים לגוף

פרופ' רוברט לוסטיג, אנדוקרינולוג מאוניברסיטת קליפורניה שבסן-פרנסיסקו הוא הקטגור הקולני ביותר בעולם נגד סוכר, ועמיתיו מכנים אותו "מטיף האנטי-סוכר". הוא גם מבקרו של הפרוקטוז. לדבריו, בניגוד לגלוקוז הפרוקטוז איננו ממלא תפקיד מהותי בחילוף החומרים האנושי ומציין שאבות-אבותינו צרכו סוכר רק דרך פירות וקנה סוכר, אבל לא בכמויות שעולות עתה מדי יום על שולחננו. "גוף האדם לא מותאם לכמויות הצריכה היומיות העכשוויות", אומר לוסטיג.

פרוקטוז עובר תהליך פירוק בכבד, אבל כאשר אוכלים יותר מדי פירות חלק גדול מסוג הסוכר הזה עובר "המרה" לשומן המצטבר בכבד ועשוי להוביל למחלות דלקתיות, לעורר שחמת כבד ולפתח עמידות לאינסולין - שלב מקדים להופעת סוכרת. כשמדובר בכמויות מופרזות, תוצרי הלוואי הם רדיקלים של חמצן, אשר הינם חומר רעיל לגוף. הפרוקטוז גם מעודד אכילת יתר.

נקודה נוספת למחשבה: מומחים טוענים שמקורן של רוב הקלוריות המוגזמות שאנחנו צורכים כיום הוא במשקאות מתוקים. מה הבעיה? כך למשל, יידרשו לכם שניים וחצי תפוזים סחוטים כדי למלא כוס מיץ אחת, שלא תגרום לתחושת שובע כמו אכילת כמות דומה של תפוזים. הסיבה לכך סיבי התאית שבפרי. באופן דומה, כל המשקאות הקלים, הממותקים והמוגזים תורמים לעלייה בקלוריות, וזאת מבלי להעניק תחושת שובע.

לא כל מדעני התזונה והרופאים, מציין "ניו סיינטיסט" בכתבתו, רואים עין בעין את ההשפעה הבריאותית השלילית של הסוכר, כפי שמציגים אותו מתנגדיו הרבים. ההסכמה היחידה ששוררת בין כולם היא שאפשר לוותר על הסוכר והמתוקים והבריאות לא תיפגע. ד"ר לוק טאפי, פיזיולוג בכיר באוניברסיטת לוזאן בשווייץ, קובע: "אי אפשר לחיות ללא כמויות מסוימות של שומן, אשר הינן סבירות ונדרשות לגוף. אי אפשר לחיות ללא חלבון. יהיה קשה לגוף ללא אנרגיה מספקת שמקורה בפחמימות, אבל אפשר לחיות בלי סוכר. זהו אולי פריט המזון היחיד שאפשר באמת לוותר עליו".
היכנסו לעמוד הפייסבוק החדש של nrg

TheMarker

חוקרים: הסוכר רעיל וממכר ומחייב פיקוח כמו סיגריות ואלכוהול

במאמר שהתפרסם בכתב העת Nature, קוראים חוקרים מאוניברסיטת קליפורניה לרגולציה של הסוכר

12:25 02.02.2012 מאת: סוכנויות הידיעות

הסוכר הוא רעיל וממכר ממש כמו אלכוהול וטבק, לפי מאמר שהתפרסם השבוע בכתב העת "Nature", הקורא לרגולציה של הסוכר באמצעות מיסוי ולהגבלת הפרסום של מוצרים הכוללים סוכר. במאמר טוענים מדענים מאוניברסיטת קליפורניה בסן פרנסיסקו כי הצריכה העולמית של סוכר אחראית במידה רבה למגוון מחלות כרוניות המתקרבות לרמה של מגיפה.

עוד כתבו המדענים, בראשות ד"ר רוברט לוסטיג, כי הסוכר כה מושרש בתרבות המזון בארה"ב ובמדינות מפותחות אחרות, עד כי חינוך והעלאת מודעות אינן מספיקות על מנת לגמול את האוכלוסיה, ויש צורך בהתערבות ממשלתית. לטענתו, הסוכר אחראי לגידול בשיעורי הסוכרת ומחלות הלב כיוון שעודף סוכר משנה את התגובות הביוכימיות של הגוף וחושף אותו לתחלואים מטבוליים. לטענתו, הסוכר, ולא שמנות היתר, הוא האיום האמיתי לבריאות הציבור.

בתגובה למחקר, טענו נציגי מגזרי המזון והמשקאות כי לא ניתן להאשים את הסוכר בשיעורי המחלות הכרוניות הגבוהים בארה"ב ומחוצה לה. השוואת הסוכר לאלכוהול ולטבק "חסרת כל ביסוס מדעי", נטען בהצהרת איגוד המשקאות הקלים האמריקאי. "אין כל ביסוס לכך שצמצום צריכת הסוכר תשפיע באיזשהו אופן משמעותי על בריאות הציבור", נטען עוד בהצהרה.

09:36 , 30.03.12

ynet ידיעות אחרונות

בריאותhealth+

שלחו להדפסה

נלחמים במתוק: האמת הרעילה על הסוכר

האנדוקרינולוג האמריקאי ד"ר רוברט לוסטיג הכריז מלחמה על הסוכר, האחראי לדעתו לרוב המחלות של המאה האחרונה, וטענותיו עוררו סערה. האם מדובר בסערה בכוס תה או באמת מפחידה? ומה לגבי ממתיקים מלאכותיים? בדקנו

יפה שיר-רז

לא יכולים בלי סוכר, עוגות וממתקים? מכורים למשקאות מוגזים ומתוקים? כנראה עוד לא שמעתם על ד"ר רוברט לוסטיג, נביא הזעם העכשווי של עולם התזונה.

גופנו לא נולד עם יכולת לעכל שתייה מתוקה, ולכן מחצית מהסוכר שבה הופך מיד לשומן צילום: shutterstock

לחצו כאן להגדיל הטקסט

במאמר דעה פרובוקטיבי במיוחד שפרסם תחת הכותרת "האמת הרעילה על אודות סוכר", בחודש פברואר בכתב העת המדעי הנחשב Nature, טוען ד"ר לוסטיג, אנדוקרינולוג ומומחה בהשמנת ילדים מאוניברסיטת קליפורניה, שסוכר הוא רעל, ויש לפקח על מכירתו בדיוק כמו על סיגריות ואלכוהול.

איפה מסתתר הסוכר?

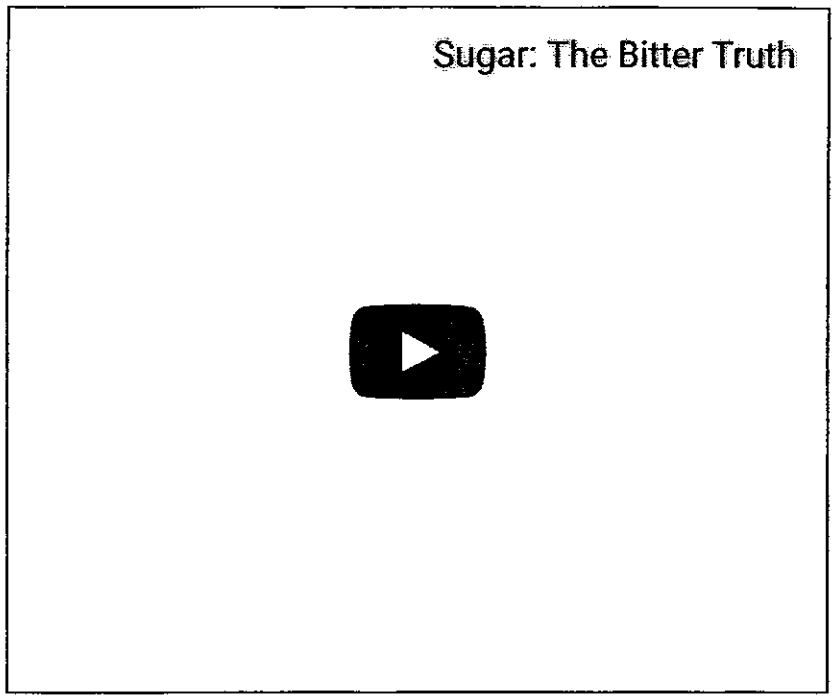
- **בריא, אבל מתוק: הפירות עם הכי הרבה סוכר**
- **בדקנו: כמה סוכר במוצרי מזון שאתם קונים?**
- **בדקנו 5 רשתות מזון: עד כמה בריא ה'תפריט הבריא'?**

וכשלוסטיג מדבר על "סוכר", הוא מתכוון גם, ובעיקר, ל"סירופ תירס עתיר פרוקטוז" (HFCS), שמאז שנות ה-80 מככב במוצרי מזון מעובדים כגון דגני בוקר, משקאות מתוקים, חטיפי דגנים, עוגות ועוגיות, ממתקים, משקאות אלכוהוליים ועוד. "התוסף המרושע ביותר הידוע לאדם", מכנה אותו לוסטיג.

המאמר זכה להצלחה ויראלית בתקשורת האמריקאית והעלה את הטענות של לוסטיג לכותרות, אבל זו לא הייתה יריית הפתיחה של מאבקו. ביולי 2009 עלתה לאתר יוטיוב הרצאה בת 90 דקות של לוסטיג בנושא, שבה הוזכרה המילה רעל בהקשרו של סוכר 13 פעמים.

הסרטון צבר עד היום יותר משני מיליון צפיות - מספר מרשים בהתחשב בעובדה שמדובר בדיון בן 90 דקות על הביוכימיה של הפרוקטוז והפיזיולוגיה האנושית. באפריל האחרון הקדיש גם המגזין היוקרתי ניו יורק טיימס כתבה ארוכה לעמדתו הקטלנית של ד"ר לוסטיג ביחס לסוכר.

אין ספק, הבאז שיצר האיש בהחלט עובד, אך עמדתו הפרובוקטיבית זוכה להרבה מאוד ביקורת בקהילה המדעית. מבקריו, והם רבים, טוענים שהעדויות המחקריות שלוסטיג מציג אינן מספיקות.

"בדיוק מה שהיה חסר לנו - עוד מבהילן אובססיבי שמתעסק בתת סוג של מרכיב תזונה אחד במקום להתבונן בתמונה הגדולה", טוען אלן ארגון, מומחה לתזונה ולכושר המרצה בין היתר באקדמיה הלאומית לרפואת ספורט ובמועצה האמריקאית לפעילות גופנית, בפוסט שפרסם בבלוג שלו.

בפוסט שפרסם תחת הכותרת "סוכר הוא לא זדוני" בהאפינגטון פוסט טוען ד"ר דיוויד כץ, מנהל המרכז למחקר מניעתי באוניברסיטת ייל, שלוסטיג מדבר שטויות.

כמובן, איש אינו חולק על ד"ר לוסטיג שסוכר במינונים גבוהים מזיק לבריאות, אבל האם הוא באמת מקור כל הרע בתזונה שלנו ויש להתנזר ממנו לחלוטין? יצאנו לבדוק את טענותיו ומה משיבים לו רופאים ומומחי תזונה אחרים.

העלייה בצריכת הסוכר קשורה לעלייה בתחלואה?

הטענה: העלייה המדאיגה בשיעורי המחלות הכרוניות הלא זיהומיות, כגון מחלות לב, סרטן וסוכרת גובעת באופן ספציפי מהעלייה בצריכת הסוכר, שב-50 השנים האחרונות השלישה את עצמה ברחבי העולם.

מה אומרים המומחים? צריכת הסוכר המוסף בתזונה אכן עלתה בעשורים האחרונים, אך השיעורים פחותים בהרבה מאלה שעליהם מצביע ד"ר לוסטיג. לעומת זאת, מה שכן עלה, ובגדול, הוא הצריכה הקלורית שלנו.

לפי דו"ח של משרד החקלאות האמריקאי משנת 2009, שבחן את המגמות בצריכה התזונתית מ-1970 עד 2005, הצריכה הקלורית מסוכר וממתקים בארצות הברית עלתה במהלך העשורים האלה ב-19%. אלא שמאז 1999 חלה דווקא ירידה של 7% בצריכתם. שלא תטעו, עדיין אי אפשר לשחרר אנחת רווחה.

הדו"ח מציין שהאמריקאי הממוצע צורך כ-30 כפיות סוכר מוסף בתזונה שלו (מעבר לסוכרים שנמצאים במזון באופן טבעי), נתון שהוא ללא ספק מדאיג. ועם זאת, עלייה של 19% מאז 1970 היא בפירוש לא השלשה של כמויות הסוכר.

לעומת הצריכה הקלורית מסוכר וממתיקים, מסתמנת בדו"ח עלייה בולטת הרבה יותר בצריכה הקלורית מקמח, חיטה, אורז ודגנים (41%) לצד עלייה של 63% (!) בצריכה הקלורית משומן ושמנים.

נתון אחר מדו"ח קודם של משרד החקלאות האמריקאי מ-2008 מצביע על כך שסך הצריכה הקלורית הממוצעת עמד ב-1970 על 2,172 קלוריות, ואילו ב-2007 הוא הגיע ל-2,775 קלוריות. כלומר, עלייה של 603 קלוריות בסך הכל, 603 קלוריות עודפות ליום, שמן הסתם נחתו להן אי שם בתאי השומן הקולקטיביים של כולנו.

בו זמנית הפך אורח החיים שלנו ל"יושבני", המזנח המדעי לבטטות כורסה, והשילוב של שני הנתונים יכול להסביר הרבה יותר טוב מצריכת הסוכר הן את מגפת ההשמנה והן את התחלואה הגוברת. מחקר שפורסם ב-2009 בכתב העת American Journal of Medicine, מצא ירידה של 10% בשיעורי הפעילות הגופנית מאז 1988 ועד 2006.

"כיוון האצבע המאשימה לעבר הסוכר טיפשי בדיוק כמו כיוונה לעבר השומן בשנות ה-80", טוען אלן ארגון בבלוג שלו. "מבט בוחן בנתונים מצביע על כך שהעלייה בממדי ההשמנה היא בחלקה הגדול תוצאה של עלייה בצריכה הקלורית באופן כללי ושל הירידה בפעילות הגופנית, ולאו דווקא של העלייה בסוכרים המוספים בתזונה".

"כמו רוב החוקרים, אינני מסכים עם ההתמקדות המיליטנטית, קצרת הראייה, בהימנעות מסוכר של ד"ר לוסטיג", כותב ד"ר דיויד כץ בבלוג שלו. "הוא מחמיץ את היער בעודו נובח על עץ בודד".

האמריקאי הממוצע צורך כ-30 כפיות סוכר מוסף בתזונה שלו (צילום: shutterstock)

הסוכר מזיק כמו עישון ואלכוהול?

הטענה: הסוכר הוא לא סתם "קלוריות ריקות" כפי שטוענות רשויות הבריאות, אלא רעל המזיק לבריאות בדיוק כמו אלכוהול וסיגריות.

מה אומרים המומחים? כמו צריכת אלכוהול, גם צריכת סוכר במינונים מתונים וכחלק מתפריט בריא איננה מסוכנת. צריכה במינונים גבוהים וכחלק מתפריט "ג'אנק פוד" אכן עלולה להזיק.

"בניגוד לעישון, שבו אין מקום למידתיות, ואפילו כמות קטנה מסוכנת לבריאות, הסוכר אינו מסוכן במנות קטנות", אומר פרופ' איתמר רז, יו"ר הפורום הישראלי למאבק בסוכרת וראש המועצה הלאומית לסוכרת. "הבעיה מתחילה רק כשצורכים כמויות גדולות. למעשה, זה נכון בנוגע לכל מרכיבי המזון. יש מעט מאוד מרכיבים תזונתיים שאם נצרוך אותם ברמה גבוהה לא יגרמו נזק. אפילו סיבים תזונתיים, שכולנו ממליצים עליהם, עלולים בכמויות גדולות למנוע ספיגה של ויטמינים ומינרלים".

"עם כל הכבוד לד"ר לוסטיג, אלכוהול אינו אב מזון", מסביר גיא שלמון, דיאטן קליני. "איננו זקוקים לאלכוהול כדי להתקיים. לעומת זאת, הסוכר נחוץ לקיומנו. הגלוקוז נמצא בדם שלנו, הוא מהווה חומר תזונתי בלעדי למוח ומספק אנרגיה לשרירים שלנו".

לדברי האנדוקרינולוג ד"ר רם וייס, מהמחלקה למטבוליזם ותזונת האדם באוניברסיטה העברית בירושלים, מחקרים שנערכו בילדים ובמבוגרים הראו ששתיית מנה אחת של משקה מתוק ביום (200-250 מ"ל) לאורך זמן מעלה את הסיכון להשמנה פי שניים. שתיית שתי מנות כבר מעלה את הסיכון פי ארבעה.

"גרף העלייה בסיכון הוא תלול. גופנו לא נולד עם יכולת לעכל שתייה מתוקה, ולכן מחצית מהסוכר שבה הופך מיד לשומן, וגם המחצית שנותרת לא מייצרת שובע, משום שהמוח לא מתרגם אותה כפעולת עיכול. בכך ד"ר לוסטיג צודק בהחלט, אבל הבעיה היא שהוא לוקח את העניין לקיצוניות".

פרוקטוז מסוכן יותר מסוכר לבן?

הטענה: פרוקטוז מסוכן אפילו יותר מסוכר לבן כי הוא עלול לעודד רעילות בכבד ומגוון מחלות כרוניות.

מה אומרים המומחים? במינונים גבוהים הפרוקטוז אכן עלול להוביל לתגובה דלקתית בכבד.

"בניגוד לסוכר הלבן, הפרוקטוז אינו מעלה את רמות הסוכר בדם, אבל הוא גורם ליצירה מוגברת של טריגליצרידים (שומני דם)", מסביר פרופ' רז. "כשהם עולים, הם נוטים לשקוע ברקמות הכבד והשרירים, למשל, וגורמים להן להיות שומניות. הגוף מגיב למצב כמו לדלקת ושולח תאי דם לבנים (מקרופגים), שמפרישים חומרים המכונים ציטוקינים דלקתיים.

"אלא שהציטוקינים מונעים מהכבד לזהות את האינסולין, והוא מגביר את ייצור הסוכר כדי לפצות על החוסר המדומה, וכך נוצר עודף בסוכר. הלבלב אמנם מייצר עוד אינסולין בתגובה לעודף הסוכר, אבל אין בכך כדי להתגבר על הבעיה, וכך מצטבר עודף ניכר של פרוקטוז, שעלול להיות מסוכן אפילו יותר מעודף גלוקוז".

חשובה מאוד גם האבחנה בסוג הפרוקטוז - טבעי או מעובד. הפרוקטוז, שמכונה גם "סוכר פירות", מצוי בפירות ובירקות בצורתו הטבעית הלא מעובדת ובשילוב עם מרכיבים נוספים התורמים לבריאות, כגון סיבים תזונתיים, ויטמינים, מינרלים ונוגדי חמצון, ונחשב לסוכר המתוק ביותר בטבע. אבל סירוס התירס עתיר הפרוקטוז המוסף בכמויות גדולות למוצרי מזון תעשייתיים עובר תהליכי עיבוד ואין לו שום ערך בריאותי נוסף. זה בדיוק מה שעושה את כל ההבדל.

אפשר בהחלט להצדיק את הדרישה של לוסטיג לצמצם ככל האפשר בפרוקטוז המעובד המיוצר מתירס. על פי דו"ח משרד החקלאות האמריקאי מ-2009, בשנים 1970-2005 עלתה זמינותו של ממתיק זה ב-387% לנפש על חשבון ירידה של 38% בזמינות הסוכר הלבן. תעשיות המשקאות הקלים, המזון המעובד והמאפים הן הקניינים הראשיות שלו משום שהוא זול ומתוק יותר מסוכר רגיל.

עם זאת, "צריך להיזהר שלא להשליך את התינוק עם המים", מזהיר ד"ר כץ. "דיאטה יכולה להכיל פרוקטוז ולהיות אופטימלית לבריאות. לעומת זאת, היא יכולה להיות דלה בפרוקטוז, אך עשירה בנתרן או בשומני טראנס, או דלה בסיבים ובשומנים מסוג אומגה 3, ולהיות רחוקה מאופטימלית". לכן, הדגש חייב להיות על סוג הפרוקטוז ועל הכמויות.

מנת משקה מתוק ביום מעלה את הסיכון להשמנה פי שניים (צילום: shutterstock)

אתגר הממתיקים הטבעיים

אז סוכר אינו רעל, אבל אם צורכים כמויות גדולות שלו הוא בהחלט עלול להזיק לבריאות. אם כן, איך אפשר לצמצם מצד אחד את צריכת הסוכר ומצד שני לא לוותר על המתוק? אכן בעיה קשה, בעיקר לאור העובדה שהפתרון העיקרי שהוצע לנו עד כה, הממתיקים המלאכותיים, כבר ידוע כשנוי במחלוקת.

הפתרון היצירתי, שנראה כי הוא הולך וניהיה טרנדי יותר ויותר, הוא ממתיקים טבעיים. למגוון על מדפי רשתות השיווק שפעם כלל רק את הדבש, המולסה וסירופ המייפל הצטרפו שחקנים חדשים - האגבה (במסגרת) והסטיביה. האם ממתיקים טבעיים אלה באמת טובים יותר מן הסוכר וסירופ התירס העתיר פרוקטוז?

"כל הממתיקים הטבעיים, למעט הסטיביה, מכילים כמות גדולה של קלוריות, הדומה לזו של הסוכר, ומבוססים על יחידות סוכריות, כמו גלוקוז, סוכרוז ופרוקטוז", מסביר גיא שלמון. "נכון שאם צורכים אותם בצורתם הלא מעובדת - דבש מלא, סילאן תמרים וסירופ מייפל אמיתי (המופק מעץ האדר ולא החיקוי שעשוי מסוכר) - הם מכילים מרכיבים טבעיים חשובים, כמו פרופוליס, ויטמינים, מינרלים וחומצות אמינו, אך בכל מקרה מדובר במינונים נמוכים של מרכיבים בריאים ומינונים גבוהים של סוכרים, כך שבכמויות גדולות גם הם עלולים להזיק".

אז מה השורה התחתונה?

"להמתקת השתייה עדיפים הממתיקים הטבעיים הלא מעובדים על פני הסוכר הלבן וסירופ תירס, אבל גם כך במתינות".

ד"ר טלי סיני, יועצת התזונה של מנטה ויו"ר "עתיד", עמותת הדיאטנים והתזונאים, מוטרדת יותר מהשימוש בממתיקים הטבעיים מאשר בסוכר: "כשאנשים מוסיפים כפית סוכר לקפה שלהם, הם יודעים שצריך להשתמש בסוכר בכמות מוגבלת כי הוא מזיק. לעומת זאת, כשמדובר בממתיקים הטבעיים יש תחושה כאילו אפשר להשתמש בהם ללא הגבלה, וזה בעייתי".

לאחרונה אישר משרד הבריאות את השימוש בממתיק המבוסס על צמח הסטיביה, שיח נפוץ בדרום אמריקה, ובעיקר בפרגוואי וברזיל, ובעשורים האחרונים מגודל גם ביפן ובסין. מדובר למעשה בממתיק חדש-ישן.

ישן - משום שהשימוש בצמח לצורך המתקה היה מקובל בקרב שבטי האינקה עוד לפני גילוי אמריקה, הרבה לפני שהיתרון המתוק שלו התגלה לעולם המערבי. יתר על כן, כבר שנים רבות שהשימוש בסטיביה נפוץ במדינות רבות.

חדש - מפני שרק בשנים האחרונות השימוש הזה אושר רשמית על ידי רשויות הבריאות המובילות בעולם. למעשה, האישור בארץ ניתן בעקבות אישורים של מינהל המזון והתרופות האמריקאי (ה-FDA) ומקבילתו האירופית, ה־EFSA. בו זמנית מתרחב באירופה ובארצות הברית השימוש בממתיקים מבוססי סטיביה גם להמתקת משקאות קלים.

"לסטיביה יש יתרונות בולטים", מסבירה ד"ר סיני. "רמת המתיקות שלו גבוהה פי 300 מזו של הסוכר, כך שמספיקה כמות קטנטנה ליצירת טעם מתוק. הוא גם מופרש על ידי הגוף כמעט במלואו, כך שאין לו כמעט ערך קלורי, ומכיוון שהוא עמיד בחום, אפשר להשתמש בו גם לבישול ולאפייה. לצד היתרונות, יש לו טעם לוואי מר, שמורגש יותר ככל שמשתמשים בכמויות גדולות יותר".

בשונה מיתר הממתיקים הטבעיים, הסטיביה אינו מכיל פרוקטוז או סוכרים אחרים, ואת המתיקות העזה שלו מעניקים לו רכיבים ייחודיים, שנקראים גליקוזידים סטביוליים. המחקרים שבחנו את בטיחותו של הצמח אמנם לא רבים, אך אלה שנעשו מצביעים על כך שהוא אינו מסרטן ובטוח לשימוש גם בשימוש ביתי וגם כממתיק במשקאות ובדגני בוקר.

בארץ משווק ממתיק הסטיביה בעיקר על ידי החברות הבאות: נטע רוקחות מהטבע: "סטיביה נטע", תמצית סטיביה בטיפות (בקרוב תשווק החברה סטיביה בטבליות); נופר־סטיביה", חליטת צמחים מתוקה בשקיקים בשילוב סטיביה / "מתוק מרזה", תערובת סטיביה ללא תוספות המיועדת להמתקת משקאות ומאכלים בחליטה; מוצרים נוספים בפיתוח - טבליות ואבקת סטיביה; סוכרזית מקבוצת ביסקול: "סוכרזית סטיוויה" (סדרה הכוללת סטיביה באבקה, בנוזל ובטבליות); סטבינול: "סטבינול", תמצית סטיביה בטיפות.

סוכר או סוכרזית?

במה אנחנו ממתיקים את המשקאות והמזון? סקר שערכה חברת ביסקול, יצרנית "סוכרזית סטיוויה", באמצעות מחקרי הגל החדש, מצא שסוכר לבן הוא עדיין הממתיק העיקרי שבו משתמשים 41% מהאוכלוסייה על בסיס קבוע. במקום השני נמצאים ממתיקים מלאכותיים עם 20%, והסוכר החום עם 19%.

על פי הסקר, 24% מהנשים ממתיקות את המשקאות החמים שלהן בממתיקים מלאכותיים כמו סוכרזית, לעומת כ־16% בלבד מהגברים. 23% מהנשים בישראל אינן ממתיקות משקה חם בכלל.

ומה הישראלים ממתיקים? בעיקר שתייה חמה. 88% ממשתמשי הממתיקים המלאכותיים ממתיקים בעזרתם את השתייה החמה, 30% משתמשים בהם לאפייה, 16% לבישול ו־8% כדי להמתיק שתייה קרה.

אמצעי ההמתקה המועדף הוא בטבליות (58% מהם), במקום שני באבקה (44%), ורק 8% בנוזל.

הקריטריונים המרכזיים שלפיהם בוחרים את הממתיקים הם בריאות (29%) וטעם (28%). לעומת זאת, המחיר (13%) והנאמנות למותג (11%) לא מהווים שיקול.

סטיביה: אינו מכיל פרוקטוז או סוכרים אחרים (צילום: shutterstock)

האם סירופ האגבה הטרנדי בריא?

סירופ האגבה הוא שחקן חיזוק חדש יחסית במדף הממתיקים הטבעיים, והוא זוכה ליחסי ציבור מתוקשרים. הממתיק מופק מצמח האגבה, צמח בעל עלים קוצניים, בשרניים וגדולים, שמוצאו ממקסיקו ומאמריקה התיכונה. אבל אם חשבתם שהסירופ הטבעי הזה יאפשר לכם להמתיק את השתייה והמזון שלכם בלי הגבלה, טעיתם.

"סירופ האגבה מכיל כ־90% פרוקטוז", אומרת ד"ר טלי סיני, יו"ר עמותת התזונאים עתיד ויועצת מנטה לתזונה. "לא רק שהוא אינו מצמצם את הצריכה הקלורית, אלא שבצריכת כמויות גדולות הוא גורם לאותם נזקים בריאותיים כמו סירופ התירס העתיר פרוקטוז".

בשורה התחתונה, גם האגבה, כמו הדבש והמולסה, עדיפה על פני הסוכר הלבן וסירופ התירס, אבל גם אותה יש לצרוך במתינות.

ילדים מתוקים

מסקר שערך משרד הבריאות לפני כשנתיים, עולה תמונה מדאיגה של צריכה עודפת בממתקים ושתייה מתוקה: 7.5 מנות ממתקים ו־2-2.5 כוסות שתייה מתוקה בממוצע ליום לנער או נערה.

לפי סקר נוסף שנערך במסגרת "תוכנית בינה", תוכנית התערבותית לאורח חיים בריא לילדים בגני ילדים ובבתי ספר, כ־40% מהילדים במגזר היהודי ו־70% ילדים במגזר הערבי-בדואי שותים משקאות מתוקים. בהמשך

לסקר בוצעה התערבות, שכללה בניית תוכנית כוללת לתזונה ואורח חיים בריא, בעקבותיה חלה הפחתה ניכרת בצריכת המשקאות הממותקים.

4 מתכונים עם סטיביה:

עוגת גבינה

החומרים:

5 ביצים

500 גרם גבינה לבנה 5% שומן

1 גביע שמנת חמוצה

חבילת פודינג וניל

3 כפות קורנפלור

24 טיפות סטיביה

אופן ההכנה:

1. הפרידו את החלמונים מהחלבונים.
2. ערבבו את כל המרכיבים, מלבד החלבונים וטיפות הסטיביה.
3. הקציפו את החלבונים בכלי נפרד עם טיפות הסטיביה. קפלו את הקצף לתוך הבלילה.
4. את הבלילה הסופית צקו לתבנית והכניסו לתנור שחומם מראש ל־170 מעלות, כ־45 דקות.

הערה: לא לפתוח את התנור בזמן האפייה! יש להשאיר את העוגה בתוך התנור במשך שעתיים לאחר סיום האפייה.

לימונדה טבעית

החומרים:

ליטר מים קרים

1/2 כוס מיץ לימון סחוט

15 טיפות סטיביה

עלי נענע או לואיזה

אופן ההכנה:

1. הוסיפו את מיץ הלימון וטיפות הסטיביה למים הקרים וערבבו.
2. להעשרת הטעם הוסיפו עלי נענע או לואיזה.

מאפינס בננה דיאטתי

החומרים:

3 בננות בשלות

כ־50 טיפות סטיביה

100 גרם חמאה מומסת

½ כוס קמח רגיל או מלא (או חצי־חצי)

½ כפית סודה לשתייה

½ כפית מלח

1 ביצה

קורט קינמון לגיוון

אופן ההכנה:

1. מעכו את הבננות לעיסה והוסיפו את טיפות הסטיביה.

2. הוסיפו לתערובת חמאה מומסת, קמח, סודה לשתייה, מלח וביצה וערבבו לתערובת אחידה (אפשר להוסיף קינמון).

3. צקו את התערובת לתבנית מאפינס משומנת ואפו בתנור שחומם מראש ל־180 מעלות, כ־20 דקות עד חצי שעה (עד שקיסם שננעץ במרכז המאפינס יוצא יבש).

מוזלי

החומרים ל־4 מנות:

1 ליטר יוגורט (מומלץ להשתמש ביוגורט עזים)

15 טיפות סטיביה

סלסילת תותים פרוסים

תפוח חתוך לקוביות

בננה חתוכה לעיגולים

2 כוסות גרנולה (רצוי לא ממותקת)

אזפן ההכנה:

1. ערבבו את היוגורט עם הסטיביה עד להמתקה מלאה.

2. הניחו שכבת פירות ומעליה שכבת יוגורט וכך הלאה. פזרו את הגרנולה מעל.

3. מומלץ להגיש בכלים שקופים למראה דקורטיבי.

בריא לעשות לנו לייק ב-facebook

תגיות: מנטה | סוכר | מחלות | סרטן | תזונה | השמנה | קלוריות | ארה"ב | דיאטה חזרה

נספח ו'

חשבונית הרכישה

שוק העננה

ע.מ. 514341510

הסוכנות 2 פינת היצירה [illegible]

09-7412550 [illegible] 09-7443913 פקס

חשבונית קבלה 0001050-054737

***** מקור *****

[illegible] תאור [illegible] סכום

1072 חמוצירות בלא סוכר

49.00 @ 0.585 ק"ג 0.66

[illegible] 290001744758

[illegible] 290001744765 יחידות לזכיה 0.90

1038 צינון

25.00 8.25

סה. ביניים: 54.71

לתשלום: 54.71

54.71 [illegible] כארד

עודף: (מזומן) 0.00

[illegible] 46.76

[illegible] 0.00

[illegible]

[illegible] אשראי [illegible]

[illegible] שוק העננה

[illegible] 26 30620 POS-774-63/-43

[illegible] 02464567 (לאומי כארד)

כרטיס [illegible] אשראי [illegible]

[illegible] כרטיס 0.00

[illegible] שובר 005483

[illegible] [illegible] דגיל

[illegible] 000000

[illegible] אשראי

סכום 54.71 ₪

[illegible] 3:079E3

06/09/17

V9.0.305? Next [illegible]

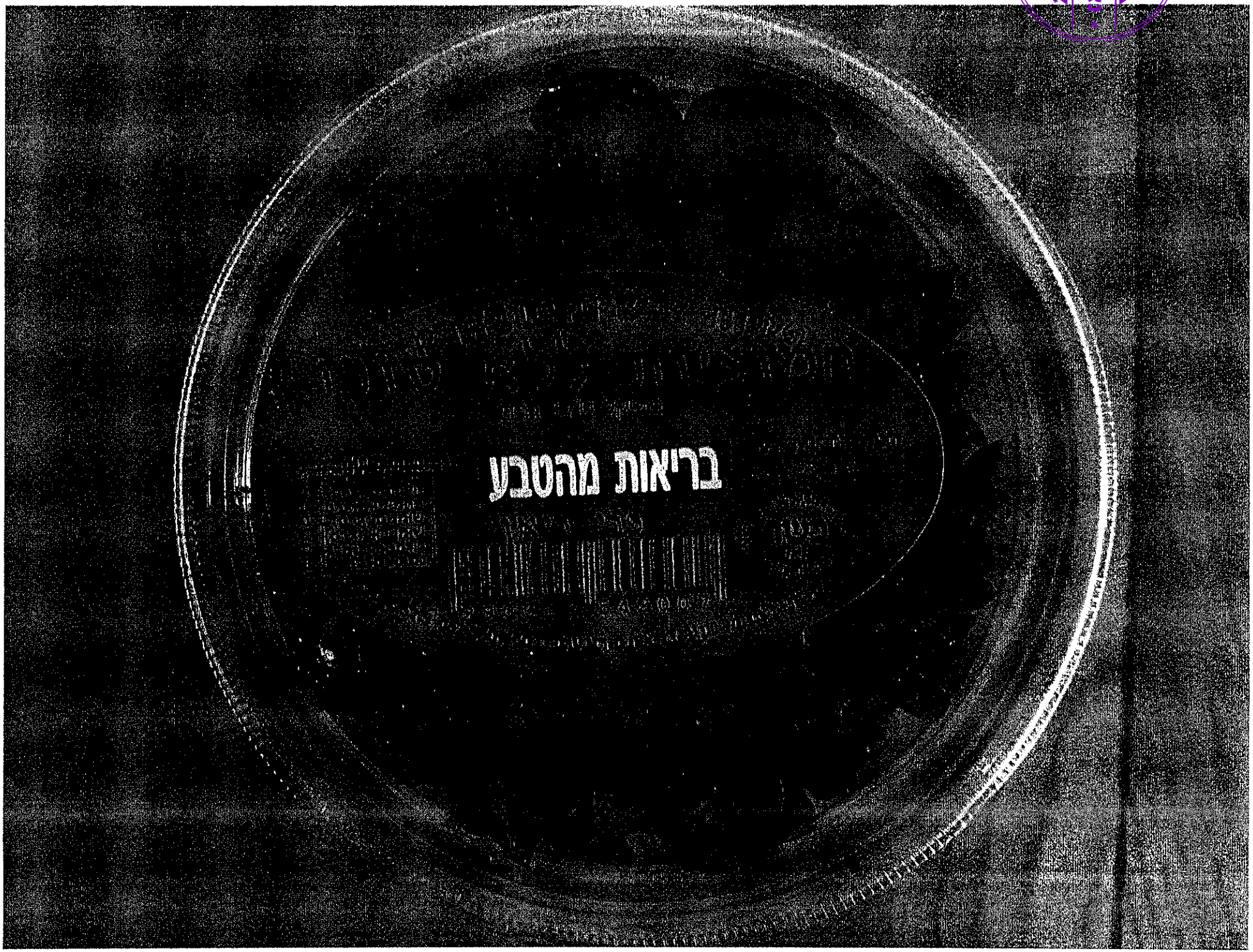
[illegible]

חודה [illegible]

נספח ז'

תמונות של שני המוצרים

בריאות מהטבע

נספח ח'

עותק דו"ח המעבדה מצ"ב

INSTITUTE FOR FOOD MICROBIOLOGY
AND CONSUMER GOODS LTD.
9 Ha'Shalom Rd., Nesher, P.O.Box 291, Zip Code 36601, Israel
Tel. 972-4-8207074, 8207567, Fax. 972-4-8210702
www.microb.co.il

ISRAC
הרשות הלאומית
להסמכת מעבדות
ISO/IEC 17025
No. 236 מס'

מכון למיקרוביולוגיה של מזון
ומוצרי צריכת בע"מ
דרך השלום 9, נשר, ת"ד 291 מיקוד 36601
טל' 04-8207074, 8207567, פקס' 04-8210702
E-mail: info@microb.co.il

תוצאות בדיקות כימיה - מזון

CHEMICAL ANALYSIS

תעודת בדיקה מס' 1

Arrival Date: 22.10.17 תאריך קבלה:

Test Date: 23.10.17 תאריך הבדיקה:

Temperature: טמפ' הגעה:

Producer: יצרן: **פאמטקס בע"מ**

Sampling דיגום: ע"י הלקוח

כתובת: שלום עליכם 18 ראשון לציון

לידי: נתי ויטנברג

Ref. No.: מס' אסמכתא:

Lab No. 10	Description of Sample תיאור הדוגמא	לחות	כלל סוכרים(*)	חלבון	שומן	שומן + הידרוליזה	שומן רווי מתוך השומן	פוטסיום סורבט	סודיום בנזואט	נתרן	אפר	כולסטרול	פחמימות	קלוריות
		AOAC 950-46	AOAC 982.14	AOAC 981.10	AOAC 991.36		AOAC 996.06	Nestle LI 00-031-2	Nestle LI 00-031-2	Atomic absorption	AOAC 920-153	AOAC 994.10	ת"בצ 2011 ותיקון	ת"בצ 2011 ותיקון
2575/1	חמוציות ללא סוכר	19.7	67.5	0.86	<0.2			84	<10		2.5		76.7	312
2575/2	חומוציות		63.4											
		גרם/100גרם	גרם/100גרם	גרם/100גרם	גרם/100גרם	גרם/100גרם	גרם/100גרם	מ"ג/ק"ג	מ"ג/ק"ג	מ"ג /100גרם	גרם/100גרם	מ"ג /100גרם	גרם/100גרם	ק"ק/100 גרם

הבדיקות המסומנות ב-1 "ללא הסמכת הרשות" הנן מחוץ להיקף הסמכת המעבדה ע"י הרשות.

הבדיקות אינן מוכרות ע"י משרד הבריאות
התוצאות מתייחסות לפריט שנבדק בלבד.
יש להתייחס לתעודה במלואה ואין להעתיק ממנה לתעודות אחרות.
אבות המידה של המעבדה עקיבים לאבות מידה לאומיים.
הבדיקות מתבצעות על פי תקנים ישראליים ובינלאומיים.

תאריך 27.11.17 ד"ר אירנה קוזמנקוב ,מנהלת המעבדה מנהלת המעבדה , ד"ר עירית וייזר סוף תעודה

טופס מס' 309 גרסא מס' 4 6.12.15

INSTITUTE FOR FOOD MICROBIOLOGY
AND CONSUMER GOODS LTD.
9 Ha'Shalom Rd., Nesher, P.O.Box 291, Zip Code 36601, Israel
Tel. 972-4-8207074, 8207587, Fax. 972-4-8210702
www.microb.co.il

מכון למיקרוביולוגיה של מזון
ומוצרי צריכה בע"מ
דרך השלום 9, נשר, ת"ד 291 מיקוד 36601
טל' 04-8207074, 8207587, פקס' 04-8210702
E-mail: info@microb.co.il

טופס מס' 318 | גירסה מס' 1 | תאריך: 3.1.16

לכבוד: פאמטקס בע"מ
לידי: נתי ויטנברג

תאריך: 27.11.17

נספח לתעודת בדיקה מס' 1

מס. מעבדה :2575/1, שם הדוגמא: חמוציות ללא סוכר

כלל סוכרים (חד ודו סוכרים)	תוצאה	LOQ	יחידות	הערות
Fructose	29.6	0.1	g/100 gr	
Glucose	35.7	0.1	g/100 gr	
Sucrose	2.2	0.2	g/100 gr	
Lactose	<0.2	0.2	g/100 gr	
Maltose	<0.2	0.2	g/100 gr	
Total Sugars	67.5	0.8	g/100 gr	

מנהלת מעבדת כימיה ,
דר' אירנה קוזמנקוב

בברכה,
ד"ר עירית וייזר ,
מנהלת המעבדה

INSTITUTE FOR FOOD MICROBIOLOGY
AND CONSUMER GOODS LTD.
9 Ha'Shalom Rd., Nesher, P.O.Box 291, Zip Code 36601, Israel
Tel. 972-4-8207074, 8207587, Fax. 972-4-8210702
www.microb.co.il

מכון למיקרוביולוגיה של מזון
ומוצרי צריכה בע"מ
דרך השלום 9, נשר, ת"ד 291 מיקוד 36601
טל' 04-8207074, 8207587, פקס' 04-8210702
E-mail: info@microb.co.il

טופס מס' 318 | גירסה מס' 1 | תאריך: 3.1.16

לכבוד: פאמטקס בע"מ
לידי: נתי ויטנברג

תאריך: 27.11.17

נספח לתעודת בדיקה מס' 1

מס. מעבדה: 2575/2, שם הדוגמא: חמוציות

כלל סוכרים (חד ודו סוכרים)	תוצאה	LOQ	יחידות	הערות
Fructose	34.6	0.1	g/100 gr	
Glucose	22.2	0.1	g/100 gr	
Sucrose	6.6	0.2	g/100 gr	
Lactose	<0.2	0.2	g/100 gr	
Maltose	<0.2	0.2	g/100 gr	
Total Sugars	63.4	0.8	g/100 gr	

מנהלת מעבדת כימיה,
דר' אירנה קוזמנקוב

בברכה,
ד"ר עירית וייזר,
מנהלת המעבדה

נספח ט'

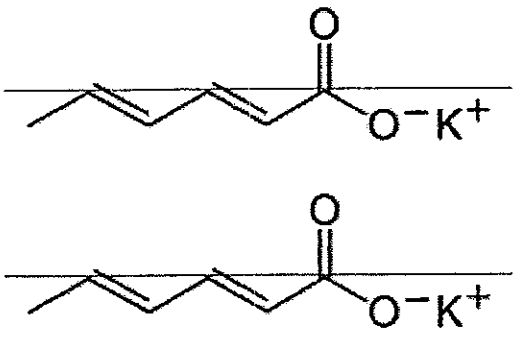
פירוט הערך של החומר המשמר
Potassium Sorbate
מתוך ויקיפדיה

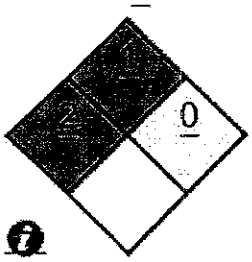
ויקיפדיה

אשלגן סורבט

אשלגן סורבט (אנגלית: Potassium sorbate) הוא מלח האשלגן של חומצה סורבית (E202) הוא מאד מסיס במים (58.2% ב 20 °C), משמש לשימור מזון באופן דומה לחומצה סורבית (E200). החומר נועד למניעת או האטת שינויים בצבע ובטעם של מזון. החומר המשמר פועל כנגד עובש, ושמרים והשימוש בו נפוץ במוצרי מזון שונים – כגון גבינות, חמוצים, פירות מיובשים יין ומוצרים לטיפוח אישי. למרות שחומצה סורבית מופיעה באופן טבעי במספר פירות יער, כל ייצור החומצה הסורבית בעולם, שממנו נגזר הסורבט האשלגן, מיוצר בצורה סינתטית.

אשלגן סורבט

שם סיסטמטי	Potassium (2E,4E)-hexa-2,4-dienoate
נוסחה כימית	$CH_3CH=CH-CH=CH-CO_2K$
מסה מולקולרית	150.22 $g\ mol^{-1}$ גרם/מול
מספר CAS	24634-61-5 (https://tools.wmflabs.org/magnustools/cas.php?cas=24634-61-5)
מסיסות	58.5 גרם ל-100 מ"ל
טמפרטורת היתוך	270 °C 543.15 K
NFPA 704	
הערה כללית	מתפרק בהיתוך

תוכן עניינים

בטיחות

רגולציה

מקורות שניזבים

קישורים חיצוניים

הערות שוליים

בטיחות

אשלגן סורבט גורם לגירוי עור, העיניים ודרכי הנשימה.[1] לצד מחקרים המלמדים כי החומר בטוח לשימוש על סמך ניסיון ארוך טווח[2], מחקרים במעבדה הראו כי החומר הוא רעיל ומוטגני (כלומר יוצר מוטציות) לתאי דם אנושיים. אשלגן סורבט נמצא כרעיל לדנ"א אנושי בתאים לימפוציטיים (תאים ממערכת החיסון) פריפריאליים, ועל כן נמצא כי הוא משפיע לרעה על מערכת זו. החומר לעתים קרובות משולב עם חומצה אסקורבית ומלחי ברזל, שילוב שגם הוא מוטגני לדנ"א[3]. במפגש של הארגון המזון והחקלאות העריכו כי הכמות המומלצת לצריכה של אשלגן סורבט לאדם היא 0.025%-0.1%.[4] לפיכך שיערו כי הצריכה היומית המקובלת היא 12.5 מ"ג / קילוגרם, או 875 מ"ג ליום עבור מבוגר ממוצע (שמשקלו לערך 70 קילוגרם). הנתונים הסתמכו על סכום של הכמות המומלצת של חומצה סורבית עם סידן ועם אשלגן סורבט (מחושבים כחומצה סורבית). DSD (Dangerous Substances Directive) סימן את החומר כמסוכן[5]

רגולציה

החומר אושר בסוף שנות ה-40 על ידי ה-FDA האמריקני כבטוח לצריכה כתוסף מזון. בצרפת אושר השימוש בו החל מ – 1959 ובגרמניה משנת 1971.

על פי התקינה האירופאית, הכמות המותרת לשימוש היא 1,000 מ"ג לכל קילוגרם של גבינה.

מקורות שניונים

- Deuel, H. J. jr et al. (1954)Food Res., 19, 1
- Fingerhut, M., Schmidt, B. & Lang, K. (1962) Biochem. Z., 366, 118
- Mellon Institute (1954) Unpublished report
- Rhône-Poulenc (1965) Unpublished report

- Smyth, H. F. jr & Carpenter, C. P. (1948) J industr. Hyg. Toxicol., 30, 63
- Westöö, E. (1964) Acta chem. scand., 18, 1373

קישורים חיצוניים

- FDA (http://www.fda.gov/-ה באתר Select Committee on GRAS Substances (SCOGS) Opinion: Potassium sorbate (Food/IngredientsPackagingLabeling/GRAS/SCOGS/ucm261027.htm

הערות שוליים

1. ^ EFS (EFSA), SCIENTIFIC OPINION Scientific Opinion on the safety and efficacy of potassium sorbate as a silage additive for all animals except dogs and cats, 203
2. ^ Potassium sorbate reduces" .(2005) Tulamait, Aiman; Laghi, F; Mikrut, K; Carey, RB; Budinger, GR "gastric colonization in patients receiving mechanical ventilization" *J Crit Care* **20** (3): 281–287. PMID 16253799 (https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16253799). doi:10.1016/j.jcrc.2005.03.002 (http://dx.doi.org/10.1016%2Fj.jcrc.2005.03.002).
3. ^ Does potassium sorbate" .(2010) Mamur, Sevcan; Yüzbaşıoğlu, Deniz; Ünal, Fatma; Yılmaz, Serkan "induce genotoxic or mutagenic effects in lymphocytes?" *Toxicology in Vitro* **24** (3): 790–794. PMID 20036729 (https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20036729). doi:10.1016/j.tiv.2009.12.021 (http://dx.doi.org/10.1016%2Fj.tiv.2009.12.021).
4. ^ Sorbate, potassium (FAO Nutrition Meetings Report Series 40abc) (http://www.inchem.org/documents/jecfa/jecmono/40abcj15.htm)
5. ^ במסד הנתונים IFA (http://gestis.itrust.de/nxt/gateway.dll/gestis_de/035030.xml?f=templates$fn=default.htm$3.0) ביקור 20.7.2014

דף זה נערך לאחרונה ב־1 בדצמבר 2017, בשעה 23:16.

הטקסט מוגש בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס-שיתוף זהה 3.0; ייתכן שישנם תנאים נוספים. ראו את תנאי השימוש לפרטים.

נספח י'

העמודים הרלוונטיים
מתוך רשימת תוספי
המזון של משרד הבריאות
ורשימת התפקידים
הטכנולוגיים

א.	ב.	ג.	ד.
מספר E	שם תוסף מזון	סוג מזון	כמות מרבית
		מיץ לימון, ליים	350 mg/l
		מיץ ענבים משומר	75 mg/l
		תרכיז מיץ ענבים משומר	250 mg/l
	SULPHITES: (המשך) (1) (25), (47)	רכזים על בסיס מיץ פֵּרות או על בסיס רסק פֵּרות	250 mg/l
		(למעט תרכיז של מיץ עגבניות)	50 mg/l (32)
		משקאות לא אלכוהוליים בטעם פֵּרות ובטעמים אחרים המכילים מיץ פֵּרות	
		משקאות לא אלכוהוליים המכילים לפחות 235 גרם לליטר סירופ גלוקוז	50 mg/l
		חומץ מתסיסה (fermentation vinegar)	170 mg/l
		חרדל	250 mg/kg
		ג'לטין	50 mg/kg
		תירס מתוק הארוז בוואקום	100 mg/kg
		תחליפי בשר או דגים או סרטנים על בסיס חלבון	200 mg/kg
	PROPIONATES: (1) . (33)		
E280	Propionic acid	לחם פרוס, ארוז מראש	3000 mg/kg
E281	Sodium propionate	לחם מופחת קלוריות	2000 mg/kg
E282	Calcium propionate	לחם אפוי למחצה, ארוז מראש	2000 mg/kg
E283	Potassium propionate	מוצרי מאפה מיוחדים, עם פעילות מים גדולה מ-0.65, ארוזים מראש	2000 mg/kg
		לחמניות ופיתות, ארוזות מראש	2000 mg/kg
		לחם ארוז מראש	1000 mg/kg
		גבינה ותחליפי גבינה (7)	כמות נאותה
E1105	Lysozyme	גבינה מובחלת	כמות נאותה
	SORBATES:	רמה מרבית וסוגי מזון: נא ראה טבלה בהמשך	
E200	Sorbic acid		
E202	Potassium sorbate		
E203	Calcium sorbate		
	BENZOATES:		
E210	Benzoic acid		
E211	Sodium benzoate		
E212	Potassium benzoate		
E213	Calcium benzoate		
	PARA-HYDROXY-BENZOATES (PHB):		
E214	Ethyl p-hydroxybenzoate		
E215	Sodium ethyl p-hydroxybenzoate		
E218	Methyl p-hydroxybenzoate		
E219	Sodium methyl p-hydroxybenzoate		

מספר E	שם תוספת התזונה	תפקידו הטכנולוגי
E150c	Ammonia caramel	צבע מאכל
E150d	Sulfite ammonia caramel	צבע מאכל
E151	Brilliant black BN, Black PN	צבע מאכל
E153	Vegetable carbon	צבע מאכל
E154	Brown FK	צבע מאכל
E155	Brown HT	צבע מאכל
E160a	Carotenes	צבע מאכל
E160a I	Mixed carotenes	צבע מאכל
E160a II	Beta-carotene	צבע מאכל
E160b	Annato, bixin, norbixin	צבע מאכל
E160c	Paprika extract, capsanthin, capsorubin	צבע מאכל
E160d	Lycopene	צבע מאכל
E160e	Beta-apo-8'-carotenal (C 30)	צבע מאכל
E160f	Ethyl ester of beta-apo-8'-carotenic acid (C 30)	צבע מאכל
E161b	Lutein	צבע מאכל
E161g	Canthaxanthin	צבע מאכל
E162	Beetroot red, betanin	צבע מאכל
E163	Anthocyanins	צבע מאכל
E170	Calcium carbonates	צבע מאכל
E170	Calcium carbonate	צבע מאכל, מונע התגיישות, מייצב
E170 (i)	Calcium carbonate	צבע מאכל, מונע התגיישות, מייצב
E170 (ii)	Calcium hydrogen carbonate	צבע מאכל, מונע התגיישות, מייצב
E171	Titanium dioxide	צבע מאכל
E172	Iron oxides and hydroxides	צבע מאכל
E173	Aluminium	צבע מאכל
E174	Silver	צבע מאכל
E175	Gold	צבע מאכל
E180	Litholrubine BK	צבע מאכל
E200	Sorbic acid	חומר משמר
E202	Potassium sorbate	חומר משמר
E203	Calcium sorbate	חומר משמר
E210	Benzoic acid	חומר משמר
E211	Sodium benzoate	חומר משמר

נספח יא'

העתק העמוד הרלוונטי מהצעת חוק תובענות ייצוגיות

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו–2006

מטרת החוק

1. מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לענין הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, כדי לאפשר מימוש של זכות הגישה לבית המשפט, לציבור או לקבוצה של פרטים, לרבות לסוגי אוכלוסיה שאין בידם לפנות לבית המשפט ביחידים, ובדרך זו להבטיה אכיפה של הדין והרתעה מפני הפרתו, מתן סעד הולם לנפגעים מהפרה כאמור וניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות.

ד ב ר י ה ס ב ר

מבוא

תובענה ייצוגית היא הליך שבו אדם או גוף תובעים בשמם של אנשים אחרים מן הציבור, שתביעות כל אחד מהם דומות או זהות זו לזו, מבלי לקבל הסמכה מראש לפעול בשם אותם אנשים. להליך הייצוגי שורשים היסטוריים באנגליה. עם זאת, התובענה הייצוגית במתכונתה המודרנית הגיעה לכלל גיבוש ראשון בארצות הברית. במשך השנים היא אומצה במדינות נוספות שבהן נוהג המשפט המקובל, ובהן כמה ממחוזות קנדה, אוסטרליה, ניו זילנד.

התובענה הייצוגית היא כלי חשוב להגברת האכיפה של זכויות, שלגביהן התביעה הפרטנית אינה הליך יעיל ומעשי, ובכלל זה תביעות שסכומן זניח לעומת עלות התביעה, או תביעות הסובלות ממחסומי תביעה אחרים. התובענה הייצוגית היא כלי חשוב לתביעת זכויות של ציבור גדול הנפגע ממעשה של גורם אחד המרכז בידו כוח רב. היא מיועדת להביא בצד אכיפת הזכויות גם להרתעת אותם גורמים מפגיעה בזכויות של רבים. לתובענה הייצוגית נודע תפקיד חשוב בתחום הצרכנות לסוגיו, בתחום איכות הסביבה, בתחום הביטחון הסוציאלי וכן בתחום ניירות הערך. בנוסף, לתובענה הייצוגית יתרון גם בחיסכון הרב למערכת בניהול הליכים דומים, הקלת העומס על בתי המשפט וכן בהימנעות מפסיקה סותרת.

בצד יתרונותיה של התובענה הייצוגית לוקה היא גם בחסרונות, שעיקרם נובע מכך שחברי הקבוצה שבשמם מנוהלת התובענה לא ייפו את כוחו של מי שמנהל אותה ליציגם.

בארץ הוכרה מפורשות התובענה הייצוגית במספר חוקים. ההכרה בה היתה בתחומי משפט מיוחדים שבהם עסקו אותם חוקים. בשנת 1988 אומץ לראשונה בארץ הסדר של תובענה ייצוגית בתיקון מס' 9 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968 (להלן – חוק ניירות ערך). בשנת 1992 נקבע בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד–1994 (להלן – חוק השקעות משותפות), הסדר של תובענה ייצוגית על דרך של הפניה להסדר שבחוק ניירות ערך. בשנת 1996 הוכנס הליך התובענות הייצוגיות לשורה של חוקים ספציפיים נוספים, (חוק הגנת הצרכן, התשמ"א–1981 (להלן – חוק הגנת הצרכן); חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח–1988 (להלן – חוק ההגבלים העסקיים); חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א–1981 (להלן – חוק הבנקאות (שירות ללקוח)); חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א–1981 (להלן – חוק הפיקוח על עסקי ביטוח), וחוק שכר שווה לעובדת ולעובד, התשנ"ו–1996 (להלן – חוק שכר שווה לעובדת ולעובד)). עם חקיקת חוק החברות, התשנ"ט–1999 (להלן – חוק החברות), נקבע בו הסדר חדש לתחום ניירות הערך, ובוטל ההסדר שבחוק ניירות ערך. בהתאם, שונתה ההפניה שבחוק השקעות משותפות. לאחרונה הוכנס הסדר תובענות ייצוגיות גם לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח–1998 (להלן – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות) וכן לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה–2005 (להלן – חוק הפיקוח על קופות גמל).

חקיקת הסדרי התובענה הייצוגית האמורים והפעלתם על ידי בתי המשפט עוררו שורה של בעיות, שהמרכזיות שבהן יפורטו להלן. הראשונה והעיקרית היא כי הגדרת העילות בהסדרים הפרטניים המפורטים לעיל היא צרה מדי. כך, חוקים רבים מגבילים את התובענה הייצוגית ל"עילה לפי חוק זה", הגם שמורכבת העילות המסדירות את התחום שבו מדובר פזורות בחוקים אחרים או בדין הכללי. לפיכך, נעשו ניסיונות להרחיב את היקף העילות שבהן ניתן להגיש תובענה ייצוגית, באמצעות שימוש בהוראה

שבתקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד–1984. המצדדים בהרחבה זו גרסו כי בתקנה זו יש הסדר כללי להגשת תובענה ייצוגית בכל עילה. מחלוקת עקרונית זו הוכרעה ברוב דעות בפסק הדין ברע"א 3126/00 מרינת ישראל נ' א.ש.ת., פ"ד נז(3), 220 (להלן – ענין א.ש.ת.), שבו נקבע כי אין התקנה מאפשרת הגשת תובענה ייצוגית במתכונתה המודרנית. שופטי הרוב הסתייגו מכינון הסדר כללי של תובענה ייצוגית על דרך של תקנת סדר דין. שופטי המיעוט סברו כי כל עוד לא הוסדר הענין בחקיקה, ניתן להשתמש בתקנה האמורה כהסדר כללי להגשת תובענה ייצוגית. פסק הדין בענין א.ש.ת קיבל אישור בדנ"א 5161/03, שבו הביע בית המשפט העליון תקווה באשר לקידום הליכי החקיקה שיסדירו את הסוגיה.

בעיה שניה שהתעוררה היא שההסדרים שבחוקים השונים, הגם שבעיקרו של דבר הם דומים מאוד זה לזה, נבדלים זה מזה בענינים שונים, לרבות בעניני נוסח,

טופס 1

(תקנה 7א(ב))

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי	במרכז-לוד תאריך 15/1/2018

טופס 1 – פתיחת הליך אזרחי

(לפי תקנה 7א(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984)

סמן במשבצת המתאימה:

1. המסמך המוגש

☒ **תובענה עיקרית**	☐ **ערעור**	☐ **הודעה לצד ג'**	☐ **תביעה שכנגד בקשה בכתב**
		☐ **ערעור שכנגד**	**המוגשת לפני פתיחת התיק העיקרי**

2. (א) סוג תיק בהליך אזרחי

☐ **אבעיה**	☐ **בקשה לאישור עיקול**	☐ **בקשה לפי חוק להגנה על עדים התשס"ט-2008**[1]	☐ **בקשה לתשלום תכוף**	☐ **הגבלים עסקיים**	☐ **הטרדה מאיימת וצו הגנה**
☐ **המרצת פתיחה**	☐ **המרצת פתיחה בוררות**	☐ **ועדת ערר**	☐ **חוזה אחיד**	☐ **חיקור דין אזרחי**	☐ **ניהול רכושם של נעדרים או שבויים**
☐ **ערעור אזרחי**	☐ **ערעור בחירות**	☐ **ערעור על בית דין למשמעת**	☐ **ערעור על בית דין משמעתי של רשויות מקומיות**	☐ **ערעור על בית דין משמעתי של עובדי המדינה**	☐ **ערעור על בית דין משמעתי של לשכת עורכי הדין**
☐ **ערעור לפי חוק חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950**[2]	☐ **ערעור על החלטת ועדה**	☐ **ערעור מסים**	☐ **ערעור נוער אזרחי**	☐ **ערעור על החלטת רשם בית המשפט**	☐ **ערעור שונה אזרחי**
☐ **ערר על פי חוק המים התשי"ט-1959**[3]	☐ **עתירות אסירים**	☐ **פירוקים**	☐ **פשיטת רגל**	☐ **רשות ערעור אזרחי**	☐ **רשות ערעור על החלטת רשם ההוצאה לפועל**

---

[1] ס"ח התשס"ט, עמ' 98.

[2] ס"ח התש"י, עמ' 162.

[3] ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

nevo.co.il

☐ רשות ערעור על תביעות קטנות	☐ שכירות	☐ תיק אזרחי	☐ תיק אזרחי בסדר דין מהיר	☐ תיק אזרחי בסדר דין מקוצר	☐ תביעות בוררות
☒ תובענה ייצוגית					

(ב) סוג תיק בהליך משפחה

☐ אימוץ	☐ אפוטרופסות	☐ אכיפת פסק חוץ	☐ בקשה לאישור עיקול	☐ הטרדה מאיית וצו הגנה
☐ היתר נישואין	☐ יישוב סכסוך	☐ ערעור משפחה	☐ ערעור על החלטת רשם	☐ רשות ערעור משפחה
☐ שינוי שם	☐ תביעות בוררות	☐ קביעת גיל	☐ התרת נישואין	☐ תיק הסכם
☐ תיק משפחה	☐ תביעת נזקקות	☐ תיק עיזבונות	☐ ערעור משפחה אימוץ	

(ג) בקשה ליישוב סכסוך

האם הוגשה בקשה ליישוב סכסוך בהליך מוקד לפי חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה-2014[4] - כן/לא

אם כן, ציין לאיזו ערכאה שיפוטית הוגשה _____

אם הוגשה הבקשה ליישוב סכסוך לבית המשפט לעניני משפחה, ציין מהו מס' תיק הבקשה: _____

אם הוגשה בקשה ליישוב סכסוך, מהי תוצאת ההליך:

☐ יישוב הסכסוך צלח (הושג הסדר);

☐ יישוב הסכסוך לא צלח;

☐ יישוב הסכסוך צלח חלקית (הושג הסדר חלקי).

3. סכום התביעה

☐ (בתביעות כספיות בלבד): _____

4. סוג עניין

☒ (יש למלא בהתאם להודעת מנהל בתי המשפט לפי תקנה 7א(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, כפי שמתפרסמת ברשומות מזמן לזמן)[5]:

קוד 204 - תובענה ייצוגית שעניינה חוק הגנת הצרכן, התשמ"א- 1981 (באפשרותך לבחור יותר מסוג עניין אחד באותו התיק, והאגרה שתשולם היא האגרה הגבוה

---

[4] ס"ח התשע"ה, עמ' 116.

[5] י"פ התשע"ה, עמ' 7992.

ביותר)

5. **בעלי הדין – פרטי מגיש התובענה** (די בציון פרטי בעל הדין הראשון) ☐ קטין ☐ חסוי

שם (פרטי ומשפחה/חברה/מוסד)	מס' זהות/מס' ח"פ*	מס' טלפון	כתובת
פז לב רן	032816340	036956688	רחוב הארבעה 28 תל אביב

* בהתאם לתקנה 7א(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, אם אין בידי מגיש התובענה "מספר זהות" כהגדרתו בתקנות האמורות, עליו לפרט את הטעמים לכך. לפיכך, אם אין ברשותך מס' זהות, נא פרט: _____

6. **פרטי בעל-דין שכנגד**[6]: **(די בציון פרטי הנתבע הראשון)** ☐ קטין ☐ חסוי

שם (פרטי ומשפחה/חברה/מוסד)	מס' זהות/ מס' ח"פ	מס' טלפון	כתובת
אר.אר. שוק רעננה בע"מ ואח'	514341510	_____	הסדנא 2-4, רעננה 4365101
בעניין עיזבון המנוח (בתיקי עיזבונות בלבד) _____		מס' זהות _____	תאריך פטירה _____

7. **אחר:**

☐ הוגשה בקשה לפטור מתשלום אגרה בהתאם לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007[7], או תקנות בית המשפט לענייני משפחה (אגרות), התשנ"ו-1955[8].

8. **פרט בקשות שנפתחו לפני פתיחת ההליך הנוכחי**

מס' תיק _____	שם התיק _____	תיאור _____

9. **פרטי בא כוח** (אם מגיש התובענה מיוצג)

שם עורך הדין	שם משרד עורך	מס' רישיון	מס' פקס	מס' טלפון

[6] לפי תקנה 9(2) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, פרטי הנתבע ימולאו עד כמה שניתן לברורם.
[7] ק"ת התשס"ז, עמ' 720.
[8] ק"ת התשנ"ו, עמ' 8.

נאמן

שם פרטי ושם משפחה	הדין			
עודד שטייף	עודד שטייף	18264	036958484	036956688

אני מצהיר כי ידוע לי שסעיף 4 לטופס זה משמש, בין השאר, לצורך שומת אגרת בית משפט ואני מתחייב כי אין התובענה כוללת סוגי עניין שלא פורטו בסעיף 4 לטופס זה.

15 ינואר 2018
תאריך

חתימה

מרכז למקור * 49428 *

nevo.co.il